

YOSUE

Ba tire te sokumɔ Yosue yèn sã wiya u sã Isireliban kparo waati yè sɔɔ ba ka dua Kananin temɔ, mɛ Gusunɔ u bu nɔɔ mwɛɛru kua.

Tire te, ta gerumɔ nge mɛ ba koosina ba ka Kananin tem mwa ka nge mɛ ba ka mu Isireliban bwese kera baayere bɔnu kua. Yosue u sere gbi u Isireliba kana bu tii Gusunɔ wɛ bu wi turo sã.

Tire ten kpunaa

1. Kananin tem mwaabu, wiru 1n di sere wiru 12.
2. Tem mɛn bɔnu kobu, wiru 13n di sere wiru 21.
3. Yosuen kirɔ dɔaki, wiru 22n di sere wiru 24.

Yosue u kua Mɔwisin kɔsire

¹ Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowon gɔɔn biru, Yinni Gusunɔ u ka Yosue, Mɔwisin asakpɔ gbiikoo wi u sã Nunin bii gari kua. ² U nɛɛ, wee, nɛn sɔm kowo Mɔwisi u gu. Ñ n mɛn na, a seewo a Yuudeni ye tɔbura, wunɛ ka Isireliba kpuro i da tem mɛ na bu wɛɛmɔ sɔɔ. ³ Tem mi i dua kpuro, mu koo kowa bɛɛgim. Nɛna na bɛɛ mu wɛɛmɔ, nge mɛ na Mɔwisi nɔɔ mwɛɛru kua. ⁴ Saa Negebun tem di n ka da Libanin temɔ, saa maa daa baka ten min di te ba mɔ Efarati, ka Hɛtiban tem kpuro, n ka da nim wɔku bɔkɔ gen mi, ge ba mɔ Mɛditeranɛ, ge ga wã sɔɔ duu yerɔ, mi kpurowa mu ko n sã bɛɛn tem. ⁵ Yibɛɛ goo kun kpɛ u yɔra u nun ma wunen wãaru kpuro sɔɔ. Nge mɛ na raa ka Mɔwisi wãa, nge mɛya ko na n maa ka nun wãa. Na ñ nun derimɔ pai. Mɛya na ñ maa nun kɔɔmɔ. ⁶ A de a n wɔrugɔru mɔ. Domi wuna kaa tɔn be gbiiya bu ka tem mɛ mwa, mɛ na gerua ka bɔri na nɛɛ, kon ben baababa wɛ. ⁷ A n gesi wɔrugɔru mɔ. Kpa a laakari doke a ka wooda kpuro mem nɔɔwa ye nɛn sɔm kowo Mɔwisi u nun wɛ. A ku ra

yen gaa gɛrari baa fiiko, kpa n nun wɛra mi a da kpuro. ⁸ A de woodan tire ten gari yi n da n wɛa wunen nɔɔ sɔɔ, kpa a n yi bwisikumɔ saa baayere, sɔɔ sɔɔ ka wɔkuru. Kpa a laakari doke a ka ye kpuro mem nɔɔwa mam mam ye ba yorua mi. Domi à n kua me, ye a mɔ kpuro ya koo arufaani ko. ⁹ A yaayo ma na nun yiire na nɛɛ, a n wɔrugɔru mɔ. A ku de wunen tororu tu kara, domi nɛ Gusunɔ wunen Yinni ko na n wɛa ka wunɛ baama mi a dɔɔ.

Yosue u Isireliba wooda wɛ

¹⁰ Yen biru Yosue u win tɔmbu Isireliban wirugibu wooda wɛ, ¹¹ u nɛɛ, i sansani bukianɔ, kpa i tɔmbu sɔ bu dɛanun sɔɔru ko, domi mìn di ka sɔɔ ita, sa ko Yuudeni ye tɔbura su da su tem me mwa, me Gusunɔ besen Yinni u sun wɛemɔ sa n mɔ. ¹² Ma u Rubeniba ka Gadiba ka sere Manaseban sukum sɔɔwa u nɛɛ, ¹³ i yaayo ye Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u bɛɛ yiire. U nɛɛ, Gusunɔ bɛɛn Yinni u koo bɛɛ tem me wɛ mi i ko i n bɔri yendu mɔ. ¹⁴ Yen sɔ tɛ, bɛɛn kurɔbu ka bɛɛn bii piiminu ka bɛɛn sabenu koo sina tem me sɔɔ Yuudenin bera mini, adama bɛɛ tabu durɔbu kpuro i ko i tɔbura i n tabu yɛnu neni, i ka bɛɛn mero bisibu somi, ¹⁵ sere bu ka tem me mwa me Gusunɔ bɛɛn Yinni u koo bu wɛ kpa u ben tii bɔri yendu wɛ nge me u bɛɛ wɛ. Sanam meya i ko i wurama i bɛɛn tem mwa me Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u bɛɛ wɛ Yuudenin sɔɔ yari yerun bera gia.

¹⁶ Ba Yosue wisa ba nɛɛ, ye a sun yiire kpuro, yeya sa ko ko. Mi a maa sun gɔra kpuro, sa ko dawa. ¹⁷ Nge me sa Mɔwisin gari mem nɔɔwa mam mam, nge meya sa ko maa wunɛgii mem nɔɔwa. Yinni Gusunɔ u n gesi ka nun wɛa nge me u raa ka Mɔwisi wɛa. ¹⁸ Baa n n weren na, ma u wunen wooda sɔɔ degangam mɔ, ma u n wunen gere mem nɔɔwe, sa ko yɛro gowa. Adama wunen tii, a n gesi wɔrugɔru mɔ.

Yosue u sãmǎbu gǎra

bu ka Yerikon saria mǣeri

2

¹Yosue Nunin bii, u durǎbu yiru gabu gǎra asiri sǎo saa Sitimun di u nǣ, i dǎo i tem men saria mǣeri, n mam nǣere wuu ge ba mǎ Yeriko. Ye ba tura mi, ba dua kurǎ tanǎ goon yenuǎ wi ba sokumǎ Rahabu bu ka kpuna mi. ²Yera ba Yerikon sunǎ sǎowa ba nǣ, wee, Isireli gaba na mini yoka ye, bu ka sǐ sǐ bu besen tem saria mǣeri. ³Ma Yerikon sunǎ wi, u Rahabu gǎria u nǣ, a durǎ be yarama be ba na ba dua wunen yenuǎ mi, domi ba nawa bu ka sǐ sǐ bu besen tem mǣ kpuron saria mǣeri.

⁴⁻⁶N deema gǎro be, bu sere tunuma, kurǎ wi, u durǎbu yiru ye berua dii tǣeran wǎllǎ, ma u bu dǎa wǣe damgiru garun dǣki wukiri yi yi keewa. Ma u nǣ, geema, durǎ be, ba na nen mi, adama na ñ yǣ mìn di ba na. Ye sǎo u kpa bu sere gbǎra kǎnnǎ kenǣ, saa yera ba yara nen min di. Na ñ maa yǣ gee ba da. I bu kasuo fuuku, i ko i bu wa.

⁷Ye ba nua mǣ, ba bu kaso wǎri ba da ka swaa ye ya dǎo Yuudenin daarun tǎbura yerǎ. Ma ba gbǎra kǎnnǎ kenua ben biru. ⁸Yen biruwa Rahabu u yǎowa dii tǣera yen wǎllǎ Yosuen gǎro ben mi, bu sere kpuna, ⁹u bu sǎowa u nǣ, na yǣ ma Yinni Gusunǎ u bǣe tem mǣ wǣ, yeya n dera bǣen berum sun mwa. Tem men tǎmbu kpuro ba diirimǎwa bǣen sǎ. ¹⁰Domi sa nua nge mǣ Yinni Gusunǎ u nim wǎku ge ba mǎ Naa yari gberasia i ka tǎbura sanam mǣ i yarima Egibitin tem di. Sa maa nua nge mǣ i Amǎreban sinambu yiru Sihoni ka Ogu go Yuudenin guru giǎ ma i ben ye ba mǎ kpuro munka muku muku. ¹¹Yande ye sa yeni nua, sa nanda. Ma besǣ kpuron toronu kara bǣen saabu. Domi Gusunǎ bǣen Yinni wiya u sǎa wǎllu ka tem yǣro. ¹²Ñ n men na, na bǣe kanamǎ tǣ, i bǎruo ka Yinni Gusunǎn yǐsiru

ma i ko i nen baan yenugibu tɔn geeru kua nge me na beɛ kua. I man yĩreru garu kuo te ta sɔ̄simɔ ka gem, ¹³ ma i ko nen baa ka nen mero ka nen sesubu ka nen wɔnɔbu ka besen bweseru kpuro faaba ko sa kun ka gu.

¹⁴ Durɔ be, ba nùn wisa ba nɛɛ, sere ka besen wāaru, à kun bu besen asiri dɔmɛyɛ, sa ko nun tɔn geeru ka bɔrɔkiniru sɔ̄si sanam me Yinni Gusunɔ u sun tem me nɔmu beria u kpa.

¹⁵ N deema Rahabun diru ta girariwa wuun gbāraru sɔ̄, ma u bu sarasia wuun biruɔ win fɛnɛntin di ka wɛɛ wɔba. ¹⁶ U nɛɛ, i saro i da guunun bera gia, be ba beɛ kasu mi, bu ku raa ka beɛ wa. Kpa i kuke mi nge sɔ̄ ita sere bà n wurama. Yen biru kpa i besen swaa wɔri i doona.

¹⁷ Durɔ be, ba nùn sɔ̄wa ba nɛɛ, yèn nɔw mweeru sa kua ka bɔri mi, sa ko ye ko. Adama wee ye wunen tii kaa ko. ¹⁸ Sà n dua tem me sɔ̄, kaa wɛɛ wunɔmgii yini gbinihiwa wunen fɛnɛnti mini mìn di kaa sun sarasia, kpa a wunen baa ka wunen mero, ka wunen sesubu menna wunen diru mini, be ba sãa wunen yenugibu kpuro gesi. ¹⁹ Ben goo ù n yara wunen dirun di u da tɔ̄wɔ, win tii sɔ̄ra win yem mu koo wɔri, beɛ sa ò ko sa n toraru mɔ wi sɔ̄. Adama wi u wãa ka wune sannu wunen dirɔ, goo ù n nùn go, win yem mu wɔri besen wirɔ. ²⁰ Adama à n bu besen asiri ye dɔmɛya, bɔri yi a sun koosia mi, yi ò maa sun dimɔ.

²¹ U bu wisa u nɛɛ, na wura n kooru nge me i gerua.

Nge mɛya u ka bu nɔw kana ma ba doona. Ma u wɛɛ wunɔmgii yi sɔri fɛnɛnti yen mi. ²² Ba doona ba tura guunun bera gia. Ba sina mi sɔ̄ ita sere be ba bu kasu mi, ba ka gɔsirama domi ba bu mɛera swaa yen baama kpuro ba ò bu wa. ²³ Yen biru Yosuen gɔro be, ba sarama guunun beran di ba Yuudeni tɔbura ba wura win mi. Ma ba nùn saaria kpuro ye n bu deema mi gia. ²⁴ Ba nùn sɔ̄wa ba nɛɛ, geema, Yinni Gusunɔ u sun tem me

kpuro nɔmu sɛndiawa. Mɛn tɔmbu kpuro ba nandewa ba diirimɔ bɛsɛn sɔ̃.

Isireliba ba Yuudɛni tɔbura

3

¹ Yosue u seewa buru buru yellu, wi ka Isireliba kpuro, ma ba doona Sitimun di ba tura Yuudenin daarɔ. Ba kpuna mi sɔ̃ ita bu sere tu tɔbura. ² Sɔ̃ ita yen biru, yera wirugibu ba sansani bukiana ba tɔmbu sɔ̃wa ³ ba nɛɛ, sanam mɛ i yɔ̃ku kowo Lefiba wa ba Gusunɔ bɛsɛn Yinnin woodan kpakororu sɔ̃wa, i seewo i bu swii biruɔ. ⁴ Ba ko n bɛɛ gbiiye yɛn sɔ̃ i n swaa ye swiire. Adama i ku susi kpakoro ten bɔkuɔ. I de i n tu swii dandankuru nge kilo tian saka.

⁵ Ma Yosue u tɔn be sɔ̃wa u nɛɛ, i tii dɛɛrasio domi sia Yinni Gusunɔ u koo sɔm maamaakiginu ko bɛɛn suunu sɔ̃.

⁶ U maa yɔ̃ku kowobu sɔ̃wa bu woodan kpakoro te suo bu swaa wɔri bu tɔn be gbiiya. Ma ba kua nge mɛ u bu sɔ̃wa. ⁷ Yen biru Yinni Gusunɔ u Yosue sɔ̃wa u nɛɛ, saa gisɛn di, kon de a n yiiko mɔ Isireliba kpuron nɔni sɔ̃, kpa ba n yɛ ma na wɔa ka wunɛ nge mɛ na raa wɔa ka Mɔwisi. ⁸ Kaa yɔ̃ku kowo be ba woodan kpakororu sɔ̃wa sɔ̃ a nɛɛ, bɔ n tura Yuudenin daarɔ bu nim duo bu yɔra mɛn goorɔ.

⁹ Ma Yosue u Isireliba sɔ̃wa u nɛɛ, i susima mini kpa i Gusunɔ bɛɛn Yinnin gari nɔ. ¹⁰⁻¹¹ I n wa Gusunɔ Yinni wason kpakororu ta bɛɛ gbiiye ta Yuudɛni duo, i ko i n yɛ ma Gusunɔ u wɔa bɛɛn suunu sɔ̃. U koo maa Kananiba ka Hetiba ka Hefiba ka Feresiba ka Girigasiba ka Amɔreba ka Yebusiba gira bɛɛn wuswaan di. ¹² I tɔn durɔbu gabu gɔsio tɛ Isireliban bweseru baateren di tia tia, sɔmburu garun sɔ̃. ¹³ Yɔ̃ku kowo be ba Gusunɔ, tem kpuron Yinnin woodan kpakororu sɔ̃wa, bɔ n ben naasu kpɛɛ Yuudenin

daarɔ, nim mɛ, mu koo burana. Mɛ mu wee, kpa mu guna ko.

¹⁴ Ma tɔn be, ba yara ben kunun di bu ka Yuudɛni tɔbura. Yɔku kowo be, ba gbia wuswaaɔ. ¹⁵ Saa ye, gɛɛbun saawa. Saa ye sɔra daa ten nim mu ra n yiba mu n tɛrie sere ka ten guruɔ. Ye yɔku kowo ben naasu daa ten nim baba, ¹⁶ yera mu burana mu guna kua sarun di wuu ge ba mɔ Adamun beraɔ. Wuu ge, ga wɔawa Saatanin bɔkuɔ. Ma nim mɛ mu daama nim wɔku bɔruguu gia mu doona mam mam. Saa yera tɔn be, ba tɔbura Yerikon deedeeru. ¹⁷ Be kpuro ba ka tɔbura ba kpa, yɔku kowo be, ba yɔwa sim sim daa te sɔɔ mi ba naasu kpɛɛ nim ka burana mi.

Isireliba ba kpenu wɔkura yiru

sɔnna seedan sɔ

4

¹ Saa ye tɔn be kpuro ba Yuudɛni tɔbura ba kpa, yera Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, ² i durɔbu wɔkura yiru gɔsio bɛɛn bweseru baatere sɔɔ tɔn tia tia. ³ I bu sɔɔwɔ bu kpenu wɔkura yiru sua Yuudɛnin tora minin di, mi yɔku kowoba yɔra sim sim mi, kpa i ka da i yi mi i ko bɛɛn sansani gira i kpuna yoka ye.

⁴ Ma Yosue u durɔbu wɔkura yiru ye soka be u gɔsa Isireliba sɔɔ, ⁵ u bu sɔɔwa u nɛɛ, i gɔsiro Gusunɔ bɛɛn Yinnin kpakoro ten mi, Yuudɛnin daarun tora sɔɔ, kpa bɛɛn baawure u da u kperu sua u seru sɔndima kpa nu n sɔa wɔkura yiru nge mɛ bɛɛ Isireliban bwesenun geera nɛ. ⁶ Kpa nu n sɔa seeda ye ya koo sun yaayasia ye ya kooro mini. Bɛɛn bibu bɔ n sun bikia sɔɔ teeru, mba kpee nin tubusianu, ⁷ kpa su bu sɔ ma Yuudɛnin daarun nim mu kokubu yɔra Yinni Gusunɔn kpakororun wuswaaɔ sanam mɛ ba ka tu tɔburɔ. Kpee nini nu ko n sɔa yen seeda bɛɛ Isireliban sɔ sere ka baadommaɔ.

⁸ Ma ba kua nge me Yosue u bu sɔwa. Ba kpenu wɔkura yiru sua Yuudenin tora sɔn di nge me ben bweserun geera ne, ba ka da ba yi yam mi ba ben sansani gira dama te, nge me Yinni Gusunɔ u Yosue sɔwa. ⁹ Yosue u maa kpenu wɔkura yiru ganu sua u sanna Yuudenin tora sɔ mi yaku kowo be, ba yɔra. Nu maa wa mi sere ka gisɔn gisɔ.

¹⁰ Yaku kowo be, ba yɔra Yuudenin tora sɔ, sere ye Yinni Gusunɔ u Yosue sɔwa u tumbu sɔ kpuro ya ka koorɔ. N deema meya Mawisi u raa maa Yosue yire. Ma tɔn be, ba kua bara bara ba tɔbura. ¹¹ Ye tɔn be kpuro ba tɔbura ba kra, saa yera be ba kpakoro te sɔwa ba maa tɔbura, ma ba besira ba da tɔn ben wuswaa. ¹² N deema Rubeniba ka Gadiba ka sere Manaseban sukum ba tɔbura ka ben tabu yanu Isireli be ba tien wuswaa nge me Mawisi u raa bu sɔwa bu ko. ¹³ Ben geera sawa nɔrbun suba weerun (40.000) saka be ba tɔbura Yinni Gusunɔn wuswaa ba da wawa Yerikon bakwa ka ben tabu sɔru. ¹⁴ Tɔɔ tera Yinni Gusunɔ u Yosue walle sua Isireliba kpuron wuswaa ma ba nun nasia win warun tɔru kpuro sɔ nge me ba raa Mawisi nasie.

¹⁵ Yinni Gusunɔ u Yosue sɔwa u nee, ¹⁶ a yaku kowo be ba woodan kpakoro te sɔwa sɔwa bu yario Yuudenin toran di bu da guruɔ.

¹⁷ Ma Yosue u bu sɔwa me. ¹⁸ Saa ye sɔ yaku kowo be, ba yara daa ten min di, ye ben naasu maka guruɔ, saa yera daa ten nim me, mu wura men ayerɔ mu yiba mu terie sere ka ten guruɔ nge yellu. ¹⁹ Ben wɔn suru gbiikoon sɔ wɔkuruse, yera tɔn be, ba Yuudeni tɔbura. Ma ba ben sansani gira Giligaliɔ, Yerikon sɔ yari yeru gia.

²⁰ Kpenu wɔkura yiru ye ba gurama Yuudenin daa tora yen di, Giligali miya Yosue u nu sanna. ²¹ Ma u Isireliba sɔwa u nee, beɛn bibu ba n beɛ bikia sɔ teeru ba nee,

mba kpee ninin tubusianu, ²² kpa i bu tubusia nge me beɛɛ Isireliba sa ka Yuudeni yeni tɔbura yen gbeba, ²³ i neɛ, Gusunɔ beɛɛn Yinniwa u yen nim gberasia beɛɛn wuswaaɔ sere sa ka tɔbura sa kpa, nge me u nim wɔku ge ba mɔ Naa yari kua. ²⁴ Kpa handunian tɔmbu kpuro bu ka gia ma win dam mu kpɔ, kpa sa n nɔn nasie sere ka baadommaɔ.

5

¹ Saa ye sɔɔ, Amɔreban sinam be ba wɔa Yuudenin sɔɔ duu yeru gia ka Kananigii be ba wɔa nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranen bera gia, be kpuro ba nua ma Yinni Gusunɔ u Yuudenin nim gberasia Isireliban wuswaaɔ sere ba ka tɔbura ba kpa. Yera ba nanda ma ben toronu kara Isireli ben sɔ.

Ba Isireliba bango kua

Giligaliɔ

² Sanam me sɔɔra Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u neɛ, a wobunu koowo ka kpenu kpa a Isireli be kpuro bango ko be ba mara gbaburɔ.

³ Ma Yosue u kua nge me Yinni Gusunɔ u gerua, u Isireliba bango ye kua guuru garun mi, ma ba tu soka Bangon kperu. ⁴⁻⁵ N deema be ba yarima Egibitin di mi, be kpurowa ba bango sɔa. Adama be ba mara gbaburɔ, ba n ben goo bango kue. Ma ben tɔn durɔ be ba tabu toobun saka tura ba ka yara Egibitin di mi, be kpuro ba gu gbaburɔ swaa sɔɔ sanam me ba wee. ⁶ Domi Isireliba ba sɔa wɔɔ weeru gbaburu mi, ma ben tabu durɔ be ba raa bango sɔa, ba kam kua, yɛn sɔ ba n Yinni Gusunɔn gere mem nɔɔwe. Ma u gerua ka bɔri u neɛ, ba n koo maa tem me wa me mu tim ka bom yiba, me u ben baababa nɔɔ mwɛeru kua. ⁷ Ben bii be Yinni Gusunɔ u seeya ben ayenɔ, beya Yosue u bango kua, domi ba n daa bu bango kue swaaɔ. ⁸ Saa ye ba tɔn be bango kua, ba sina sansaniɔ

sɛɛ sere ben boo u ka kpa. ⁹ Yera Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, gisɔra na bɛɛ seku te wunari te i raa mɔ saa ye i sãa yobu Egibitiɔ.

Yen sɔna ba yam mi sokumɔ Giligali sere ka gisɔ. Yĩsi ten tubusiana, ba wuna.

Ba Gɔɔ sararibun

tɔɔ bakaru di

¹⁰ Isireliba ba sina ben sansaniɔ Giligali mi, ye ya wãa wɔwaa Yerikon bɔkuɔ. Ma ba Gɔɔ sararibun tɔɔ bakaru di surun sɔɔ wɔkura nnesen yoka. ¹¹ Tɔɔ baka ten sisira ba tem men dɔanu dibu torua. Ba dobi sɔnwa ba tema, ba maa pɛɛ di ye ba kun seeyatia doke. ¹² Dɔma tera manna ya yɔra ma ba Kananin tem min dɔanu dim torua wɔɔ ge.

Yosue ka durɔ

wi u takobi neni

¹³ Ye Yosue u Yeriko turuku kua, subaru sɔɔ u durɔ goo wa u yɔ win wuswaaɔ u takobi womɛ u neni. Yera u susi durɔ win mi, u nɛɛ, wunɛ besɛgiiwa? Nge werɔwa a sãa.

¹⁴ Durɔ wi, u wisa u nɛɛ, aawo, na ñ yen goo. Na sãawa Yinni Gusunɔn tabu kowobun wirugii. Yen sɔna na na wunen mi tẽ.

Ye Yosue u nua mɛ, ma u kpuna u wuswaa tem girari, u nɛɛ, yinni, na sãawa wunen bɔɔ, mba a kĩ a man sɔ.

¹⁵ Tabu kowobun wirugii wi, u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, a wunen salubata poto, domi yam mi a yɔ mi, Gusunɔ u wãa mi.

Ma Yosue u kua mɛ.

Isireliba ba Yeriko kpeerasia

6

¹ Yerikogibu ba ben wuun gb̄ararun gamboba beri, ba dãa sɛsiki, Isireliba bu ku ka du. Goo kun duɔ mi, goo kun maa yariɔ min di. ² Ma Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u nɛɛ,

wee, na nun Yeriko nɔmu beria ka yen sunɔ ka yen tabu durɔ damgibu. ³ Wunɛ ka wunen tabu durɔbu kpuro i n da sī sī i ka wuu ge sikerena nɔn teeru tɔru baatere sere n ka ko sɔɔ nɔɔba tia. ⁴ Yāku kowobu nɔɔba yiru ba ko n Yinni Gusunɔn woodan kpakororu gbiiye ba n yaa kɔbi neni. Sɔɔ nɔɔba yiruse i ko wuu ge sikerenawa nɔn nɔɔba yiru kpa yāku kowo be, ba n kɔbi yi soomɔ. ⁵ Bā n kɔbi yi so ba gawa, ma i yin swīi nua, tambu kpuro bu tabun kuuki koowo. Saa yera wuu gen gbāraru ta koo wɔruma, kpa baawure u du deederu mi u yɔn di.

⁶ Ma Yosue Nunin bii u yāku kowobu soka u bu sɔɔwa u nɛɛ, bu Yinni Gusunɔn woodan kpakororu suo bu senu sɔndi kpa ben nɔɔba yiru bu kɔbi sua bu woodan kpakoro te gbiiya.

⁷ Yera u win tambu sɔɔwa u nɛɛ, i seewo i sī sī i n ka wuu ge sikerenamɔ, kpa tabu kowobu gabu ba n woodan kpakoro te gbiiye.

⁸⁻⁹ Ye Yosue u ka tɔn be gari yi kua u kpa, ma ba swaa wɔri. Tabu kowo be, ba gbia, ma yāku kowo be ba kɔbi neni ba swaa wɔri ba kɔbi yi soomɔ. Ma ba ka bu woodan kpakoro te swīi biruɔ. Tabu kowo be ba maa tie, ba kpakoro te swīi. Saa ye be kpuro ba sīimɔ ba wuu ge sikerenamɔ, yāku kowo be, ba ben kɔbi soomɔ. ¹⁰ N deema Yosue u raa tɔn be yiire bu ku gbāra, bu ku waki, bu ku mam de gari gɛɛ yi yari ben nɔsun di, sere tɔɔ te u koo bu sɔ bu kuuki ko. Tɔɔ tera ba koo kuuki ko. ¹¹ Yera ba ka woodan kpakoro te wuu ge sikerena nɔn teeru. Ma ba wura ben sansaniɔ sere maa sisiru.

¹² Yosue u seewa buru buru yellu ma yāku kowobu ba woodan kpakoro te sua. ¹³ Ben nɔɔba yiru be ba kɔbi neni, ba swaa wɔri ba sīimɔ ten wuswaaɔ. Tabu kowobu gabu ba bu gbiiye ba tabu yānu beki. Ma gabu ba kpakoro te swīi biruɔ, saa ye be kpuro ba sīimɔ ma yāku kowo be,

ba kɔbi yi soomɔ. ¹⁴ Sɔɔ yiruse ba wuu ge sikerena nɔn teeru ma ba wura ben sansaniɔ. Nge mɛya ba kua sere n ka kua sɔɔ nɔɔba tia. ¹⁵ Ye n kua sɔɔ nɔɔba yiruse, ma ba seewa buru buru yam sāreru ba wuu ge sikerena nɔn nɔɔba yiru. Tɔɔ te tɔnawa ba gu sikerena nɔn nɔɔba yiru. ¹⁶ Nɔn nɔɔba yiruse te, saa ye yāku kowo be, ba kɔbi yi so, yera Yosue u tɔn be sɔɔwa u nɛɛ, i kuuki koowo. Domi Yinni Gusunɔ u bɛɛ wuu ge nɔmu beria. ¹⁷ I ñ ko i ko i kun wuu ge ka ye ya wāa ge sɔɔ kpuro kpeerasie. Ya ko n sāawa nge yāku dɔɔ mwaararugiru Yinni Gusunɔn sɔ. Adama i ko i Rahabu, kurɔ tanɔ wi, ka wigii be ba wāa win dirɔ deri, yèn sɔ u tɔn be sa raa gɔra mi berua. ¹⁸ I n tii sɛ ka gāa ni Yinni Gusunɔ u nɛɛ, i kpeerasia. Domi ì n nu sua, bese Isireliba sa ko nɔni swāaru wa kpa su kam ko. ¹⁹ Adama ye n sāa sii geesu ka wura, ka sii gandu ka sere sii wɔkusu, ye kpurowa i ko Yinni Gusunɔ gura i yiiya win arumanin beru yerɔ.

²⁰ Ye yāku kowobu ba ben kɔbi so, tɔn be, ba yin swīi nua ma ba kuuki kua. Yera wuu gen gbārara wɔruma. Ma ben baawure u dua deedeeru mi u yɔn di. Ma ba wuu ge mwa. ²¹ Ma ba ye ya wāa ge sɔɔ kpuro go mam mam ka takobi, tɔn durɔbu ka tɔn kurɔbu, bibu ka bukurobu, ka yaa sabenu kpuro.

Yosue u Rahabu ka wigibu

faaba kua

²² N deema Yosue u raa durɔbu yiru be ba tem mɛn saria mɛɛrim da sɔɔwa u nɛɛ, bu doo kurɔ win dirɔ kpa bu wi ka wigibu kpuro yarama nge mɛ ba raa yen nɔɔ mwɛeru kua ka bɔri.

²³ Ma durɔ be, ba dua ba Rahabu yarama ka win baa ka win mero ka win sesubu, win mero bisibu kpuro gesi, ba ka bu da Isireliban sansanin biruɔ. ²⁴ Yen biruwa ba wuu

ge dɔɔ sɔka ka baayere kpuro ye ya wãa wuu ge sɔɔ ma n kun mɔ ye n sãa sii geesu, ka wura, ka sii gandu ka sere sii wɔkusu. Yera ba doke Yinni Gusunɔn sãa yerun arumanin beru yerɔ. ²⁵ Yosue u Rahabu, kurɔ tanɔ wi faaba kua ka win mero bisibu kpuro. Ma ba wãa ka Isireliba sannu sere ka gisɔ yèn sɔ u Yosuen tɔmbu berua be u gɔra bu Yerikon saria mɛeri.

²⁶ Yen biruwa Yosue u bɔrua u nɛɛ, baawure wi u seewa u Yeriko bana kɔam, u koo ko bɔruro Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Ù n kɔɛkɔɛku suramɔ, win bii gbiikoowa u koo gbi. Ù n maa bana wiru go u gamboba dokemɔ, kpa win bii dãako u gbi.

²⁷ Ma Yinni Gusunɔ u wãa ka Yosue ma u yĩsiru yara tem mɛ kpuro sɔɔ.

Akanin durum ka win gɔɔ

7

¹ Adama Isireliba ba kua naane sarirugibu gãa ni Yinni Gusunɔ u nɛɛ, bu kpeerasia mam mam Yerikoɔn sɔ. Domi Akani u gãanu sua min di, ma Yinni Gusunɔ u ka Isireliba mɔru kua. Akani wi, u sãawa Kaamin bii. U maa sãa Sabidin debubu ka sere maa Serakin sikadobu Yudan bweseru sɔɔ.

² Yera Yosue u tɔmbu gɔra Yerikon di Ayiɔ, ye ya wãa Beti Afenin bɔkuɔ, Betelin sɔɔ yari yeru gia. U bu sɔɔwa u nɛɛ, i doo i tem men saria mɛeri. Ma ba da ba Ayin saria mɛera. ³ Ye ba wurama Yosuen mi, ba nɛɛ, wuu ge, ga ñ tura ge tɔmbu kpuro ba koo daawa. A de tɔmbu nɔrɔbun suba yiru (2.000), ñ kun mɛ ita bu da bu Ayi wɔri, a ku tɔmbu kpuro wahala doke. Domi wuu gen tɔmbu ba ñ dabi.

⁴ Ma tǎmbu nǎrǎbun suba itan (3.000) saka ba swaa wǎri ba da mi, adama ba Ayin tǎmbu kpana ba duki gǎsirama. ⁵ Ayigibu ba bu naa swǐi saa wuu gen duu yerun di sere Sebarimuǎ, ma ba Isireliban tǎnu tǎna ka nǎǎba tia go sanam mǎ ba duki mǎ ba wee. Yeya n dera Isireliba ba nanda, ba mwia kpana.

⁶ Yosue ka Isireliban guro gurobu ba ben yabenu nǎnua ba karana ba tii tua wisi wirǎ nuku sankiranun sǎ, ma ba wiru tem girari Yinni Gusunǎn woodan kpakoro ten wuswaaǎ sere sǎǎ ka kpa. ⁷ Yosue u nǎǎ, kuku, Yinni Gusunǎ, mban sǎna a dera sa Yuudenǎ tǎbura ma a sun Amǎreba nǎmu beria bu sun go. Sǎ n daa yǎ mǎ, sa n sine Yuudenǎn guru giǎ. ⁸ Yinni, mba kon gere. Wee, Isireliba ba ben yibereba nasia ba biruku yira wura. ⁹ Domi Kananiba ka tem mǎn tǎmbu kpuro ba koo ye nǎ kpa bu sun koro bure bu besen yǎsiru wuna handunian di. Amǎna kaa ko wunen yǎsi baka te, ta kun ka gu.

¹⁰ Yera Yinni Gusunǎ u Yosue sǎǎwa u nǎǎ, a seewo. Mban sǎna a wunen wuswaa tem girari mesum. ¹¹ Isireliba ba durum kuawa. Ba nǎn wooda sara ye na bu wǎ. Ba gǎanu sua ni na nǎǎ bu kpeerasia. Ba nu gbena ba doke ben tiin yǎnu sǎǎ ba berua. ¹² Yen sǎna ba n kǎǎ bu yǎra bu ben yibereba ma. Ma ba biruku yira wura. Domi tǎ ba sǎawa be ba koo kpeerasia. Ì kun gǎa ni wunǎ been suunu sǎǎn di, na n kǎǎ na n maa wǎa ka beǎ. ¹³ A seewo a tǎn be sǎǎru koosia kpa bu tii dǎerasia sian sǎ, domi nǎ Gusunǎ, be Isireliban Yinni, na nǎǎ, ba gǎanu nǎni ni na nǎǎ bu kpeerasia. Yen sǎ, ba n kǎǎ bu yǎra bu ben yibereba ma, ma n kun mǎ ba nu wuna ben suunu sǎǎn di. ¹⁴ Yen sǎna sia bururu been bwesenu kpuro nu koo na nu sara nǎn wuswaaǎ tia tia. Bwese te na gǎsa, ten kǎasi kpuro yi koo na yi sara tia tia. Bwese kǎasa ye na gǎsa, yen yenusu kpurowa su koo na su sara tia tia.

Yenu ge na gōsa, gen tən durəbu kpurowa ba koo na bu sara tia tia. ¹⁵ Sanam mē, kpa n gōsi wi u gāa ni sua kpa i nùn dōo mēni, wi ka win ye u mō kpuro yèn sō u nēn wooda sara, ma u dera Isireliba ba sekuru wa.

¹⁶ Yen sisiru Yosue u seewa buru buru yellu u dera Isireliban bwesenu nu na nu sara Gusunōn wuswaaō tia tia. Ma Yinni Gusunō u Yudan bweseru gōsa. ¹⁷ Ma Yosue u dera Yudan bweserun kāasi yi na yi sara tia tia, ma Yinni Gusunō u Serakin kāasa gōsa. Ma u dera win kāasan yenusu kpuro su na su sara tia tia. Ma Yinni Gusunō u Sabidin yenu gōsa. ¹⁸ Ma u dera Sabidin yēnun tən durəbu kpuro ba na ba sara tia tia. Ma Yinni Gusunō u Akani gōsa wi u sāa Kaamin bii, ka Sabidin debubu, ka Serakin sikadobu Yudan bweseru sōō. ¹⁹ Yosue u Akani sōōwa u nēē, nēn bii, a Gusunō Isireliban Yinni bēere wēeyō, kpa a gem gere. A man sōōwō ye a kua. A ku man yen gaa berua.

²⁰ Akani u Yosue sōōwa u nēē, geema, na Gusunō Isireliban Yinni tora. Ye na kua wee. ²¹ Ye sa tabu di sa mwa sōō, na yabe buraru garu wa te ba kua Babiloniō ka sii geesun gobi goobu (200) ka wura dēka yèn bunum ka kilon bōnu nē. Na ye binē kua ma na sua na sikua nēn kurō, sii gee siya su wāa ten temō.

²² Yande Yosue u tōmbu gōra ba duki da Akanin kuru mi, ba deema wee, gāa ni kpuro nu berua kuu te sōō. Ma sii gee si, su wāa nin temō. ²³ Ba ni kpuro suama kuu ten min di ba ka da Yosue ka Isireliba kpuron mi, ba yi Yinni Gusunōn woodan kpakororun wuswaaō. ²⁴ Yosue ka Isireliba kpuro ba Akani Serakin sikadobu sua ka gāa ni u gura, ka win bibu ka win yaa sabenu ka win kuu te, ka sere win ye u mō kpuro gesi, ba ka da sere Akōon wōwaaō. ²⁵ Ma Yosue u nùn sōōwa u nēē, mban sōna a dera sa wahala yeni wa. Yinni Gusunō u koo maa de a wahala wa gisō.

Ma Isireliba kpuro ba wi ka win tǎmbu kpenu kasuka. Ma ba bu dǎo meni ka win ye u mǎ kpuro sannu. ²⁶ Ma ba kpenu gura ba nin takanu kua ben wǎllǎ te ta wǎa mi sere ka gisǎ. Ye kpuron sǎna ba yam mi sokumǎ Akǎon wǎwa sere ka gisǎn gisǎ. Yǐsi ten tubusiana, nǎni swǎarun wǎwa.

Saa yera Yinni Gusunǎn mǎru ya sure.

Isireliba ba Ayigibu kamia

8

¹ Yinni Gusunǎ u Yosue sǎwa u nɛɛ, a ku nanda, a seewo a tabu durǎbu kpuro sua kpa i Ayi wǎri. Domi na bɛɛ yen sunǎ ka win tǎmbu ka win wuu ka gen baru kpaanu kpuro nǎmu beria. ² Kaa bu kpeerasiawa nge mɛ a Yerikogibu ka ben sunǎ kua. Kpa i ben ye ba mǎ ka ben yaa sabenu mwɛeri, ye kpuro yu ko bɛɛgia. Yen sǎ, ì n da, bɛɛn gaba koo kukewa wuu gen biruǎ, ba n bu yǎru bwɛɛyɛ.

³⁻⁴ Ma Yosue u seewa u ka Ayi wǎri ka win tabu durǎbu kpuro. Yera be sǎ, u nǎrǎbun suba tɛna (30.000) gǎsa u bu sǎwa u nɛɛ, i doo i kuke wuu gen biruǎ wǎkuru, adama i kun ka bu toma kpa i n yǎ mi, i n sǎru sǎa. ⁵ Nɛ ka maa tabu kowo be ba tie, sa ko wuu ge susi. Bǎ n sun wǎrim wee, kpa su duki gǎsirama nge yellu. ⁶ Kpa bu sun naa gira. Mɛya sa ko ka bu yara wuun di mam mam. Domi ba koo nɛɛ, sa duki mǎwa nge mɛ sa raa kua yellu ben wuswaa. Kpa bu sun naa swǐi. ⁷ Saa yera, bɛɛ be i kukua mi, i ko yarima i wuu ge wǎri, i gu mwa. Yinni Gusunǎwa u koo bɛɛ gu nǎmu beria. ⁸ Wee, na bɛɛ wooda wɛɛmǎ. Sanam mɛ i gu mwa i kpa, i gu dǎo sǎreo, nge mɛ Yinni Gusunǎ u gerua.

⁹ Ma Yosue u dera ba da ba kukua Ayi ka Betelin baa sɔɔ, Ayin sɔɔ duu yeru gia. Adama win tii ka tɔn be ba tie ba kpuna sansaniɔ wɔku te.

¹⁰ Ye n kua buru buru yellu, u seewa u win tabu kowobu mɛera mɛera ma wi ka Isireliban guro gurobu ba bu kpara ba ka da Ayi gia. ¹¹ Yosue ka win tabu kowo be, ba Ayi susi. Sanam mɛ ba tura yen deedeeru, yera ba ben sansani gira sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. N deema wɔwa gaa wɔa be ka Ayin baa sɔɔ. ¹² Yosue u maa dera tabu durɔbu nɔrɔbun suba nɔɔbu (5.000) ya da ya kukua Beteli ka Ayin baa sɔɔ, sɔɔ duu yeru gia. ¹³ Isireli be ba tie, ba ben sansani gira sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Ma ben gaba maa da ba kukua Ayin sɔɔ duu yeru gia. Adama Yosuen tii u da u kpunawa wɔwa yen mi, wɔku te. ¹⁴ Ye n kua buru buru yellu, yera Ayin sunɔ u Isireliba wa. Ma wi ka win tabu kowobu ba seewa ka sendaru bu ka Isireliba wɔri Yuudenin wɔwa mi, mi ba raa bu kamia. Adama ba n̄ yɛ ma Isireliban sukum mu kukua wuun biruɔ. ¹⁵ Ye Yosue ka win tɔmbu ba bu wa, yera ba bwisi kua ba duki yakura ba swaa mwa ye ya dɔɔ gbaburu gia. ¹⁶ Ma ba Ayin tɔn durɔbu kpuro soka. Yera ba yara ba bu naa gira sere mi n toma wuun di. ¹⁷ Tɔn durɔ goo kun maa tiare Ayi ka Betelin wuu si sɔɔ. Ba wuu ge deriwa ba n̄ kenua ba Isireliba naa gira. ¹⁸ Ma Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, a wunen yaasa ye a neni mi t̄iɣɔ Ayi gia, domi kon nun wuu ge nɔmu beria.

Ma Yosue u win yaasa ye t̄ii mi. ¹⁹ Saa yera tɔn be ba kukua mi, ba yara saa ben kuku yerun di ba wuu ge wɔri. Ye ba gu mwa ba kpa, ma ba yande gu dɔɔ sɔre.

²⁰⁻²¹ Ye Ayigibu ba biru s̄ira, yera ba wa wee, dɔɔ wiira ta ben wuu wukiri ta wɔllu girari. Ma ba deema ba n̄ maa kpɛ bu gam susi bu ka tii faaba ko. Saa yera Yosue ka Isireli be ba raa duki m̄ɔ ba dɔɔ gbaburu gia mi, ba wa ma begibu ba wuu ge dɔɔ sɔre, yera ba gɔsirama ba Ayigii be wɔri. ²² Sanam meya Isirelin tabu kowo be ba raa wuu ge

dɔɔ mɛni mi, ba yara min di ba gen tabu kowo be mara. Ma ba bu suunu doke sere ba ñ yɛ mi ba koo da. Ba bu mwɛɛra ba go go kpuro. Ben goo kun bu kisirari, ²³ ma n kun mɔ ben sunɔ wi ba mwa wasiru ba ka da Yosuen mi. ²⁴ Ye Isireliba ba ben yiberɛ be mwa ba go go gbaburu mi, mi ba bu naa swii, yera ba maa gɔsirama Ayiɔ ba tɔn be ba tie go go. ²⁵ Tɔn be ba go dɔma te, kurɔbu ka durɔbu, ba sãawa nɔrɔbun suba wɔkura yiru (12.000). ²⁶ Saa ye ba taa bi mɔ Yosue u win yaasa ye wuu ge tiiwa sere ba ka gen tambu kpuro go mam mam. ²⁷ Isireliba ba Ayigibun yaa sabenu gura ka ben arumani kpuro, nge mɛ Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa. ²⁸ Ma Yosue u wuu ge dɔɔ sɔka ma ga kua bansu sere ka gisɔn gisɔ. ²⁹ Saa yera u dera ba Ayin sunɔ wi soora doke ba bwɛ ba deri saa bururun di sere sɔɔ ka kpa. Yoka u dera ba win goru bwɛɛya ba kɔ wuu gen duu yerɔ. Ma ba tu kpenu sɛsiki. Kpee ni, nu wãa mi sere ka gisɔn gisɔ.

Yosue u Isireliba

Yinni Gusunɔn wooda garia

guu te ba mɔ Ebalio

³⁰ Yeniban biru Yosue u Gusunɔ, Isireliban Yinni yãku yeru bania guu te ba mɔ Ebalin wɔllɔ. ³¹ U yãku yee te banawa nge mɛ Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u Isireliba sɔɔwa ye u yorua woodaban tireru sɔɔ. U nɛɛ, bu Yinni Gusunɔ yãku yeru kuo ka kpee ni ba ñ dãke. Ye ba tu bana ba kpa ma ba yãku dɔɔ mwaararuginu ka siarabun yãkunu kua mi. ³² Isireliba kpuron wuswaɔ Yosue u wure u wooda yorua ye Mɔwisi u raa yorua. ³³ Isireliba kpuro ka ben wirugibu ka ben siri kowobu ka ben guro gurobu ka sere be ba sãa sɔbu kpuro ba yɔ ba ka Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te desire. Ben gabu ba yɔ guu te ba mɔ Garisimun bera gia, gabu maa guu te ba mɔ Ebalin bera

gia. Ma be kpuro ba yāku kowobu Lefi be ba woodan kpakoro te sōwa wuswaa kisi. Domi meya Mōwisi u bu sōwa bu ko saa ye ba koo bu domaru kua. ³⁴ Yen biru Yosue u bu wooda ye garia sere ka ye ya bōri ka domarun gari m̀, nge mε Mōwisi u yorua yen tireru sō. ³⁵ Ye kpurowa u gara Isireliban wuswaa, tən durəbu ka tən kurəbu ka bibu ka sere maa səbu be ba wāa ben suunu sō. Baa yen tia, u n̄ bure.

Isireliba ba ka Gabaonigibu

arukawani bəkua

9

¹⁻² Sinam be ba wāa sō duu yeru gia, guunun bera gia ka nim wōku ge ba m̀ Mēditeranē gia n ka da Libanin tem bera gia, ba nua ma Isireliba ba Yerikogibu ka Ayigibu kamia. Yera ba nō tia kua bu ka Isireliba ka ben wirugii Yosue wōrima. Bwese ninin sinamba, Hētiba ka Amōreba ka Kananiba ka Feresiba ka Hefiba ka Yebusiba.

³ Adama ye Gabaonigibu be ba sāa Hefiba ba maa nua ye Yosue u Yerikogibu ka Ayigibu kua, ⁴⁻⁵ yera ba swaa kasu bu ka tii dwe. Ma ba dīanu kusenu kua ba doke saaki təkənu sō, ma ba maa gəni bō təkənu sua m̀ sō ba ra tam doke ka sere maa pēe gbebi yi yi bukusa kua, ma ba ye kpuro ben ketekunu səbi. Ma ben tii ba yāa təkənu ka bara təkənu doke. ⁶ Ma ba da ba Yosue ka Isireliba deema Giligaliō ba nεε, saa tontonden diya sa wee su ka bεε arukawani bəke.

⁷ Ma Isireliba ba bu wisa ba nεε, sərəkudo i wāawa besen turuku mini, sa n̄ kpē su ka bεε arukawani bəke.

⁸ Ma ba Yosue wisa ba nεε, sa wura su ko wunen səm kowobu.

Ma Yosue u bu bikia u nεε, man diya i wee. Bwese terà i sāa.

⁹ Ma ba nùn wisa ba nɛɛ, bɛsɛ wunɛn bwāabu sa weewa saa tontonden di yèn sǎ sa Gusunɔ wunɛn Yinnin baaru nua ka maamaaki ye u kua Egibitiɔ, ¹⁰ ka nge mɛ u Amɔreban sinambu yiru ye kua, be ba wāa Yuudenin sǎɔ yari yeru gia. Beya Sihoni, Hɛsibonin sunɔ, ka Ogu, Basanin sunɔ wi u wāa Asitarɔtuɔ. ¹¹ Ye sa maa seewa bɛsɛn wun bukurobu ka be ba tie ba sun kirɔ kua ba nɛɛ, su dīanu kusenu koowo swaan sǎ kpa su na su bɛɛ deema su bɛɛ bikia i ka sun arukawani bɔke kpa sa n bɛɛ sāmɔ. ¹² Bɛɛn tii i wa nge mɛ bɛsɛn pɛɛ ye, ya gbere ya bukusa sāa. Sanam mɛ sa seewa yɛnun di, ya sāawa pɛɛ suma. ¹³ I maa bɛsɛn gɔni mɛerio yì sǎɔ sa tam doke. Yi raa sāawa gɔni kpɛɛ, wee tɛ yi gɛɛkire. Mɛya maa bɛsɛn baranu ka yāa ni sa doke, nu gɛɛkira swaa sǎɔ gɔbabu ten dɛɛbun sǎ.

¹⁴ Adama Isireliba ba ñ Yinni Gusunɔ bikie bu nɔ ù n kī bu ka bu arukawani bɔke. Ma ba sibun dīa kuse ni mura ba dī. ¹⁵ Ma Yosue u ka bu nɔɔ tia kua, ba arukawani bɔkua ba n ka wāasine alafia sǎɔ. Ma Isireliban bukurobu ba wura ka bōri ma ba koo ben arukawani ye yibia.

¹⁶ Yen sǎɔ itasera Isireliba ba nua ma tɔn ben wusu wāawa ben turuku mi. ¹⁷ Ma ba seewa ba wuu si mɛɛrim da. Ba sīawa sǎɔ yiru, itase ma ba tura mi. Wuu siya, Gabaoni, ka Kefira ka Berɔtu ka Yarimun wuu. ¹⁸ Adama ba ñ bu go yèn sǎ ben bukuroba ka bu arukawani bɔkua kɔ, ma ba koo bu deri alafia sǎɔ. Ma ba ye bōrua ka Gusunɔ ben Yinnin yīsiru. Ka mɛ, be Isireli be, ba ka ben bukuro be waki. ¹⁹ Ma bukuro be, ba wisa ba nɛɛ, sa ñ kpɛ su tɔn be nɔni sǎ, domi sa ka bu arukawani bɔkua kɔ. Sa bōrua ka Yinni Gusunɔn yīsiru ma sa ñ bu gāanu kuammɛ. ²⁰ Tilasiwa su ka bu deri. Ma n kun mɛ, sa ko Yinni Gusunɔn mɔru seeya. ²¹ Yen sǎ, wee ye sa ko bu kua. Ba ko n da sun dāa kasuewa kpa ba n da sun nim takirie.

²² Ma Yosue u Gabaonigii be kpuro sokusia. Ye ba tunuma u bu bikia u nɛɛ, mban sǎna i sun weesu kua, i nɛɛ, i weewa tontonden di. Ma sa deema i wāa bɛsɛn turuku.

²³ Tē i kua bōrurobu bεε kpuro. I ko i n sāawa besen jobu, kpa i n da nim takiri, i dāa kasu besen Yinnin sāa yerun sō.

²⁴ Ma Gabaonigii be, ba nεε, wee yèn sō sa kua mε. Sa nua ma Gusunō wunen Yinni u win sām kowo Mōwisi wooda wē u bεε tem mε kpuro wē kpa i men tōmbu kpuro go be i ka gesi yinna kpuro. Yen sōna sa ka besen wāaru nanda. ²⁵ Tē, wee sa wāa wunen nōmuō. A ka sun koowo nge mε n weenε.

²⁶ Ma Yosue u ñ wure Isireliba bu bu go. ²⁷ Adama u bu sure ba n da dāa kasu kpa bu nim takiri Isireliban sō ka ben yākunun sō yam mi Yinni Gusunō u koo ra gōsi bu nùn sā. Sere ka gisān gisō Gabaonigibun bibun bwese tera, ta sōmbu te mō.

Isireliba ba Amōreba kamia

10

¹ Adoni Sedeki, Yerusalemun sunō u nua ma Yosue u Ayi kamia u ye kpeerasia u yen sunō go, nge mε u raa Yeriko ka yen sunō kua. U maa nua ma Gabaonigibu ba ka Isireliba arukawani bōkua, ba wāa ben suunu sō.

² Yeniba kpuron sō u nanda gem gem, domi Gabaoni wuu bōkōwa nge sìn mi tem yērobu ba ra n wāa. Ga maa Ayi kere. Yen biru gen tōmbu kpuro tabu durō wōrugōbara.

³ Yen sōna Adoni Sedeki, Yerusalemun sunō wi, u sinam beni gōria. Beya Hohamu Heboronin sunō, ka Pireamu Yaamutin sunō, ka Yafia Lakinin sunō ka Debiri Egonin sunō. ⁴ U nεε, bu na win mi, kpa bu nùn somi bu ka Gabaoni wōri yèn sō yen tōmbu ba ka Yosue ka Isireliba arukawani bōkua.

⁵ Nge mēya Amōreban sinambu nōabu be, ba menna ba ka ben tabu kowobu kpuro da ba ben sansani gira Gabaonin bōkuō. Ma ba ye wōri. ⁶ Ma Gabaonigibu ba Yosue sāmō gōria win sansaniō Giligaliō ba nεε, a

ku wunen nōma wuna bese wunen bwāabun min di. A na fuuku a sun faaba ko, a sun somi. Domi Amōreban sinambu kpuro be ba wāa guunun bera gia, ba menna ba sun wōrima.

⁷ Ma Yosue u seewa saa Giligali min di, ka win tabu kowobu kpuro bè sōo tabu durō wōrugōba ba wāa. ⁸ Yinni Gusunō u nūn sōōwa u nēε, a ku bu nasia domi na nun bu nōmu beria. Ben goo sari wi u koo yōra wunen wuswaaō.

⁹ Yosue ka win tōmbu ba sanum so wōku giriru. Ma ba Amōreba wōri suaru sōo. ¹⁰ Yera Yinni Gusunō u dera Amōre be, ba burisina Isireliban wuswaaō. Ma Isireliba ba bu go go gem ka tia Gabaonin bōkuō. Ba ben gabu naa swīi ba go Beti Horonin swaaō sere ba ka tura Asekao ka Makedao. ¹¹ Sanam mε ba Isireliba duki suurimō Beti Horonin swaaō, ye ya saramō guurun di, miya Yinni Gusunō u dera guru kpee bakanu nu bu wōrikimō wōllun di nu goomō, sere ba ka tura Asekao. Be guru kpee ni, nu go, ba dabi ba kere be Isireliba ba go.

¹² Dōma te Yinni Gusunō u Isireliba Amōreba nōmu beria, Yosue u nūn kana Isireliban nōni biru u nēε, a de sōo u yōra sau Gabaonin deedeeru kpa suru u maa yōra Ayalonin wōwan deedeeru.

¹³ Ma sōo u yōra sēε, meya maa suru u yōra sere ba ka ben yiberε be kpuro kamia. Gari yi, yi yorua Yasarin tirerō, yi nēε, sōo u yōra wōllun suunu suunukaō. U ñ ka dubu sende nge sōo teerun saka. ¹⁴ Tōru gara kun maa naare nge te, tē sōo Yinni Gusunō u tōnun gere wura mε, dōma te u Isireliba sanna mi.

¹⁵ Yen biru Yosue u gōsira u da win sansaniō Giligaliō, wi ka Isireliba kpuro.

Yosue u Amōreban

sinambu nōōbu ye go

¹⁶ Saa ye sōo, sinambu nōōbu be, ba kpikuru sua ba da ba kukua kpee wōruō Makedao. ¹⁷ Yera goo u na u Yosue

sɔɔwa ma sinam be, ba wã kpee wɔru gen mi. ¹⁸ Ma Yosue u nɛɛ, i ge kenuɔ ka kpee bakanu kpa i kɔsobu yi mi. ¹⁹ Adama i ku tɛ mi, i yiberɛ be ba tie naa swĩiyɔ kpa i ku de bu du ben wusɔ, domi Gusunɔ besɛn Yinniwa u sun bu nɔmu beria.

²⁰ Yosue ka Isireliba ba Amɔreba kpuro kamia, ma n kun mɔ be ba kpĩa ba duki sua ba kukua wuu si su gb̄araru mɔ sɔɔ. ²¹ Ma Yosuen tɔmbu ba wurama ka b̄ari yendu win mi Makedaɔ. Tem mɛ sɔɔ, goo kun maa kãka u ben kɔsa gere.

²² Yen biruwa Yosue u nɛɛ, i man kpee wɔru ge wukio kpa i man sinambu nɔbu ye yarama. ²³ Ba bu yarama ba ka da Yosuen mi. Ba sãawa wuu sinin sinambu, Yerusalemu ka Heboroni ka Yaamuti ka Lakisi ka Egoloni. ²⁴ Ye ba ka sinam be kpuro na Yosuen mi, yera u Isireliba kpuro sokusia u nɛɛ, be ba sãa tabu kowobun wirugibu ba ka taa bi kua, bu na bu sinam ben wĩinu ka naasu taare.

Ma ba kua nge mɛ u gerua. ²⁵ Yosue u maa bu sɔɔwa u nɛɛ, i ku berum ko, i de i n wɔrugɔru mɔ kpa i ku mwia kpana. Nge mesuma Yinni Gusunɔ u ko n da besɛn yiberɛba kpuro kue.

²⁶ Ye u gari yi gerua u kpa, ma u sinam be go u ben gonu bwẽ dãnu nɔbu sɔɔ. U nu deri mi sere n ka kua yoka.

²⁷ Yoka yera u wooda wẽ u nɛɛ, bu goo ni sarasio kpa bu nu kp̄ɛ kpee wɔru ge sɔɔ. Yen biru ba kpee bakanu sua ba ka wɔru gen nɔ kɔrua. Kpee ni, nu wã mi, sere ka gisɔn gisɔ.

Yosue u maa Amɔreban

wusu gasu mwa

²⁸ Yen tɔɔ tera Yosue u wuu ge ba mɔ Makeda wari u mwa. U gen sunɔ go ka tɔn be ba wã mi kpuro. Baa tɔn turo u ñ deri. U Makedan sunɔ wi kuawa nge mɛ u Yerikogii kua.

²⁹ Yen biru saa Makedan di, Yosue ka win tɔn be, ba da ba Libina wɔri. ³⁰ Ma Yinni Gusunɔ u bu wuu ge nɔmu beria. Ba gen tɔmbu go kpuro. Baa tɔn turo, ba ɛn deri. Ma ba gen sunɔ kua nge mɛ ba Yerikogii kua.

³¹ Saa Libinan di Yosue ka win tɔmbu ba maa da ba Lakisi tarusi ba ye wɔri. ³² Ma Yinni Gusunɔ u bu wuu ge nɔmu beria. Ye ba gu wɔri mɛ, yen sɔɔ yirusera ba gu kamia ba gen tɔmbu kpuro go. Baa tɔn turo, ba ɛn deri, nge mɛ ba kua Libinaɔ. ³³ N deema Horama Gesɛɛn sunɔ ka win tabu kowobu ba wɔa mi, ba Lakisigibu somimɔ. Adama Yosue u be kpuro kamia u bu go, u ɛn ben goo deri.

³⁴ Saa Lakin min diya Yosue ka win tɔn be, ba maa da Egononiɔ ba ye tarusi ba wɔri. ³⁵ Yen dɔma tera ba wuu ge kamia, ma ba gen tɔmbu go nge mɛ ba kua Lakisiɔ.

³⁶ Egononi min diya ba maa da ba Heboroni wɔri. ³⁷ Ma ba wuu gen tɔmbu mwɛera ba go go, ka gen sunɔn tii, ka sere maa gen baru kpaanugibu kpuro. Baa tɔn turo, ba ɛn deri, ba bu gowa nge mɛ ba kua Egononiɔ.

³⁸ Yen biru ba maa gɔsira ba da Debiriaɔ. Ma ba ye wɔri ³⁹ ba kamia ba yen tɔmbu ka yen sunɔ ka yen baru kpaanugibu kpuro mwɛera ba go. Baa tɔn turo, ba ɛn deri. Yosue u dera ba tɔn be kpuro gowa nge mɛ u Heboronigibu ka Libinagibu ka ben sinambu kua.

⁴⁰ U bera min tɔmbu gowa ka min sinambu wuu si su wɔa guunun bera gia ka si su wɔa sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ ka si su wɔa wɔwɔa ye ya wɔa nim wɔkun bera gia, ka sere maa si su wɔa gungunɔ. Baa tɔn turo u ɛn deri. U bu gowa nge mɛ Gusunɔ, Isireliban Yinni u nɔn sɔɔwa u ko.

⁴¹ Ma Yosue u maa wusu kpuro wɔri saa Kadesi Baanea ka Gasan di si su wɔa sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia n ka girari Gosenin bera gia Yudan temɔ sere n ka da Gabaoniɔ sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. ⁴² U wuu si su wɔa mi kpuro mwɛera u sin sinambu kamia. Domi Gusunɔ Isireliban Yinniwa u

bu sannammɛ. ⁴³Yeniba kpuron biru Yosue ka win tumbu ba gɔsirama ben sansaniɔ Giligaliɔ.

Yosue u Yabini ka win bɔrɔba

kamia

11

¹ Saa ye Yabini, Hasorin sina boko u nua ma Yosue ka wigibu ba tabu dimɔ, yera u sɔmɔbu gɔra Yobabu, Madonin sunɔn mi ka Simuronin sunɔn mi ka Akusafun sunɔn mi, ²ka sere sinam be ba wɔa guunun bera gia, sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, ka be ba wɔa Yuudenin wɔwɔa daa bure te ba mɔ Genesaretin sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia, ka be ba wɔa batuma ye ba mɔ Sefalaɔ, ka maa Dorin bera gia, nim wɔkun bɔkuɔ sɔɔ duu yeru gia. ³ Meya u maa Kananiba nɔɔsia be ba wɔa Yuudenin sɔɔ yari yeru gia ka gen sɔɔ duu yeru gia. Beya Amɔreba ka Hetiba ka Feresiba ka Yebusiba be ba wɔa guunun bera gia, ka Hefiba be ba wɔa guu te ba mɔ Hɛɛmɔɔn gɔarɔ Misipan temɔ. ⁴ Sinam be kpuro ba seewa ka ben tabu kowo dabi dabinu nge yani sɛeri yi yi wɔa nim wɔkun bɔkuɔ. Meya ba maa tabu kekeba mɔ ka dumi dabi dabinu. ⁵ Ma ba nɔɔ tia kua ba na ba ben sansani gira Meromun daarɔ bu ka Isireliba wɔri.

⁶ Yera Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, a ku ben bɛrum ko. Sia amadaare kon bɛɛ bu nɔmu sɔndia, kpa i bu mwɛeri i go, kpa i ben dumin naa siinu bɔɔri, yen biru i ben tabu keke be dumi gawe dɔɔ meni.

⁷ Saa yera Yosue ka win tabu kowobu ba da ba tɔn be wɔri subaru sɔɔ Meromun daaru mi. ⁸ Yera Yinni Gusunɔ u bu bɛri ben nɔmɔɔ ba bu kamia. Be ba duki sua ba bu naa swii sere wuu bɔkɔ ge ba mɔ Sidoniɔ sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ka sere Miserefɔti Maimuɔ ka Misipan wɔwɔa sɔɔ yari yeru gia. Ba bu gowa mam mam, baa tɔn turo ba nɔn dere u sia. ⁹ Yosue u kuawa nge mɛ Yinni Gusunɔ u nɔn

sɔɔwa. U tɔn ben dumin naa sīnu bɔɔra ma u tabu kɛkɛ be dumi gawe mi dɔɔ mɛni.

Ba Hasori mwa

¹⁰ Ye Yosue u gɔsirama, yera u wuu ge ba mɔ Hasori wɔri u mwa u gen sunɔ go. N deema wuu gera ga sɔa bera min wuu maro gɛn mi ben sina boko u wɔa. ¹¹ Yosue u dera ba gen tɔmbu kpeerasia mam mam, ma ba gu dɔɔ mɛni. ¹² Ma ba sinam ben wuu si su tie wɔri ba sin sinambu ka sin tɔmbu kpuro kpeerasia. Ba kuawa nge mɛ Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u Yosue sɔɔwa. ¹³ Adama ba n wuu si su wɔa gungunu wɔllɔ dɔɔ mɛni, ma n kun mɔ Hasori ye. ¹⁴ Ye ba tɔn be kpuro go ba kpa, yera ba ben dukia ka ben yaa sabenu gura ba tii koosi. ¹⁵ Yosue u dera ba kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u win sɔm kowo Mɔwisi sɔɔwa u ko. U n yen gaa bure.

Yosue u Kananin tem kpuro

mwa

¹⁶ Nge mɛya Yosue u ka Kananin tem mɛ kpuro mwa, men guunun bera gia ka men sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia ka Gosenin tem kpuro, ka Sefalan bera gia, ka Yuudenin wɔwa gia, ka sere guu ni nu wɔa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ka bera min batuma. ¹⁷ Sinam be ba kamia mi, ben wusu wɔawa saa guu tɛn mi gɔanu ku ra kpin bera gian di Seirin bɔkuɔ, sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia n ka girari Baali Gadiɔ ye ya wɔa Libanin wɔwaɔ guu te ba mɔ Hɛɛmɔɔn gɔarɔ sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. ¹⁸ Ba ka sinam be tabu kua n tɛ ba sere bu kamia be kpuro. ¹⁹ Tɔn be kpuro sɔɔ, Hefi be ba wɔa Gabaoniɔ tɔnawa ba ka Isireliba dora. Be ba tie Isireliba ba bu wɔriwa ba go mam mam. ²⁰ Domi Yinni Gusunɔ u dera sin tɔmbun gɔrusu bɔbia ba ka Isireliba tabu kua, kpa Isireliba bu wa bu ka bu kpeerasia mam mam ba kun ben wɔnwɔndu kue, nge mɛ Yinni Gusunɔ u win sɔm kowo Mɔwisi sɔɔwa.

²¹ Saa ye sɔɔ, Yosue u maa seewa u Anakiba wɔri be ba wãa guunun bera gia Heboroniɔ ka Debiriɔ ka Anabuɔ ka sere be ba wãa Yuda ka Isirelin guunun bera gia, u bu kpeerasiawa mam mam be ka ben wusu, ²² ma n kun mɔ be ba duki sua ba da Gasɔ ka Gatiɔ ka Asidɔduɔ. ²³ Nge mɛya Yosue u ka Kananin tem mɛ kpuro mwɛera nge mɛ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa. Yen biru u mu bɔnu kua. U Isireliban bwese kɛra baayere yegim wɛ. Saa ye sɔɔra ba tabun baa deri ba wɛra.

Sinam be Isireliba ba kamia

12

¹ Mɔwisin waati sɔɔ Isireliba ba sinam be ba wãa Yuudenin sɔɔ yari yeru gia kamia. Ma ba bera min tem mwɛera mɛ mu wãa Yuudenin wɔwa kpuro sɔɔ saa daa te ba mɔ Aaɔɔn di sere n ka girari guu te ba mɔ Hɛɛmɔwɔ. ²⁻³ Sinam ben turon yĩsira Sihoni. U sãawa Amɔreban sunɔ. Win wuuwa Hɛsiboni. Wiya u mɔ kpuro saa Aroɛɛn di ye ya wãa daa te ba mɔ Aaɔɔn goorɔ sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia, sere n ka girari guu te ba mɔ Pisigaɔ, saa min di sere Bɛti Yesimɔtiɔ nim wɔku bɔrugun sɔɔ yari yeru gia, saa maa min di, n ka da daa te ba mɔ Yabɔkuɔ Amɔniban tem nɔɔ bura yerɔ, ka Galadin tem bee tia sere daa bure te ba mɔ Genesaretɔ. ⁴ Turowa maa Ogu, wi u sãa Basanin sunɔ. Wiya u tie Refan bweseru sɔɔ. U wãawa Asitarɔtuɔ, ka Edɛɛ. ⁵ Wiya u Basanin tem kpuro mɔ saa guu te ba mɔ Hɛɛmɔɔn di sere ka Salikaɔ ka mi Gesuriban tem ka Maakagibun tem nɔɔ ga yɔra, ka Galadin tem bee tia mi Sihoni, Hɛsibonin sunɔn tem nɔɔ ga yɔra. ⁶ Tem mɛn tɔmbu kpurowa Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo ka Isireliba ba go. Ma Mɔwisi u tem mɛ Rubenin bwese kɛra ka Gadin bwese kɛra ka Manasen bwese kɛran sukum bɔnu kua.

⁷ Yosue ka win tɔmbu Isireliba ba sinam be ba wãa Yuudenin sɔɔ duu yeru gia kamia. Sinam ben tema mu wãa saa Baali Gadin di Libanin guunun wɔwa sɔɔ, sɔɔ yɛsan nɔm geuɔ, sere guu tɛn mi gãanu ku ra kpi te ta wãa Seirin bɔkuɔ, sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia. Tem meya Yosue u Isireliban bwese kerɔ bɔnu kua. ⁸ Meya mu wãa guunun bera gia ka sere Sefalan beran batumaɔ ka Yuudenin wɔwaɔ ka min guunɔ ka sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia mi gãanu ku ra kpi. Hetibara ba wãa tem mi, ka Amɔreba ka Kananiba ka Feresiba ka Hefiba ka sere maa Yebusiba. ⁹ Sinam be ba maa kamia mi, ben wusu wee, siya Yeriko ka Ayi ye ya wãa Betelin bɔkuɔ ¹⁰ ka Yerusalemu ka Heboroni, ¹¹ ka Yaamuti ka Lakisi, ¹² ka Egoloni ka Gesɛɛ, ¹³ ka Debiri ka Gedɛɛ, ¹⁴ ka Hɔɔma ka Aradi ¹⁵ ka Libina ka Adulamu ¹⁶ ka Makeda ka Beteli, ¹⁷ ka Tapua ka Hefɛɛ, ¹⁸ ka Afeki ka Lasaroni, ¹⁹ ka Madoni ka Hasori ²⁰ ka Simuroni Mɛroni ka Akusafu ²¹ ka Tanaki ka Megido, ²² ka Kedesi ka Yokunɛamu ye ya wãa guu te ba mɔ Kaamelɔ, ²³ ka Dori ye ya wãa Dorin guunun bera gia, ka Goyimu ye ya wãa Giligalin bɔkuɔ, ²⁴ ka Tirisisa. Sinam be kpuro ba sãawa tɛna ka tia.

Tem mɛ mu tie

Isireliba bu mwa

13

¹ Yosue u tɔkɔ kua gem gem. Yera Yinni Gusunɔ u nɔn sɔɔwa u nɛɛ, wee, a tɔkɔ kua. Adama tem mɛ mu tie mu kpã mɛ Isireliba ba ñ gina mwe. ² Meya Filisitiban tem ka Gesuriban tem ³ ka Afaban tem mɛ mu wãa sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ. Tem mɛ kpuro mu sãawa Kananiban tem. Mu wãawa saa daa te ba mɔ Sikorin di te ta wãa Egibitin tem nɔɔ bura yerɔ, sere Ekoronin tem nɔɔ bura yerɔ sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Men wuu maroɔwa Filisitiban sinambu nɔɔbu ba wãa. Wuu siya Gasa ka Asidɔdu ka Asikaloni

ka Gati ka Ekoroni. ⁴ Kananin tem me mu maa tie bu mwa, mu wāawa saa Mearan di ye ya sāa Sidonigibun wuu, n ka girari Afekiō Amāreban tem nōō bura yerō, ⁵ ka maa Gibaligibun tem, ka sere Libanin tem kpuro sōō yari yeru gia, saa Baali Gadi ye ya wāa guu te ba mō Hēemōōn gāārōn di n ka girari Hamatin duu yerō, ⁶ ka sere Libanin guunun bera gia n ka da Miserefōti Maimuō mi Sidonigibu ba wāa. Ne, Yinni Gusunō kon bu tem men tambu gira kpa a bu tem me bōnu kua ka tete nge me na nun yiire a ko. ⁷ Ben bwese keri nōōba nne ye ka Manasen bwese keran sukum be ba ñ daa gāanu wa, bera kaa tem me bōnu kua.

Ba tem me mu wāa Yuudenin

sōō yari yeru gia bōnu kua

⁸ Mōwisi, Gusunōn sōm kowo u Rubenin bwese kera ka Gadiba ka Manasen bwese keran sukum tem bōnu kua me mu wāa Yuudenin daarun sōō yari yeru gia. ⁹ Ben tem me, mu wāawa saa Aroēn di ye ya wāa daa te ba mō Aanōōn goorō, sōō yēsān nōm dwaru gia n ka da wuu ge ga wāa daa ten wōwan suunu sōō, sere Diboniō Mēdiban batuma sōō, ¹⁰ ka wuu si Sihoni Amāreban sina boko wi u wāa Hēsiboniō u mō n ka girari Amōniban tem nōō bura yerō, ¹¹ ka Galadiō ye ya sāa Gesuriba ka Maakagibun tem ka sere guu te ba mō Hēemōōwō, ka Basaniō n ka girari Salikaō, ¹² ka sere sina boko Ogun temō wi u raa wāa Basaniō u bandu dii Asitarōtuō ka Edēē. Wiya u tie Refan bweseru sōō. Sinam be yiru kpurowa Mōwisi u kamia u ben tem mwēera. ¹³ Adama Isireliba ba ñ Gesuriba ka Maakagibu gire. Yen sōna bwesenu yiru ye, ya wāa Isireliban suunu sōō sere ka gisōn gisō.

¹⁴ Lefin bwese kera tōnawa ba ñ tem wē mi ba ko n wāa. Domi Gusunō u dera be ka ben bibun bweseru ba yākunun sukum dimō, yera ya kua ben tubi nge me u raa bu sōōwa.

¹⁵ Tem mɛ Mɔwisi u Rubenin bwese kera wɛ yenu ka yenu, ¹⁶ mɛya mu wãa saa Aroɛɛn di ye ya wãa daa te ba mɔ Aanɔɔn goorɔ, n ka da wuu ge ga wãa wɔwa yen suunu sɔɔ ka batuma ye ya wãa Mɛdiban bɔkuɔ, ¹⁷ ka Hɛsiboni ka wuu si su wãa batuma ye sɔɔ. Siya Diboni ka Bamɔtu Baali ka Bɛti Baali Mɛɔni, ¹⁸ ka Yahasi ka Kedemɔti, ka Mɛfati, ¹⁹ ka Kiriataimu ka Sibima ka Sere Hasasaa ye ya wãa guurɔ te ta wãa wɔwaɔ, ²⁰ ka Bɛti Peori ka guu te ba mɔ Pisigan bera gia ka Bɛti Yesimɔti, ²¹ ka sere Sihoni Amɔregii wi u raa bandu dii Hɛsiboniɔn wuu si su wãa batuma sɔɔ. N deema Mɔwisi u sunɔ wi kamia, ka Madianiban sinambu. Beya Efi ka Rekeɛmu ka Suri ka Huri ka Reba. Be kpurowa ba raa Sihoni sãamɔ. ²² U maa dera ba Balamu Beorin bii go wi u sãa sɔro. ²³ Rubenin bwese keran tem mɛn nɔɔ ga yɔrawa sere Yuudenio sɔɔ duu yeru gia. Beya ba wuu si ba sia sia mi kpuro mɔ.

²⁴ Tem mɛ Mɔwisi u Gadin bwese kera wɛ mɛya mu wãa ²⁵ saa Yaseɛn di ka Galadin wusu kpuro ka wuu si su wãa Amɔniban tem sukum sɔɔ n ka girari Aroɛɛɔ, Raban sɔɔ yari yerun deedeeru. ²⁶ Mɛya mu maa da saa Hɛsibonin di n ka girari Ramati Misipeɔ ka Betonimuɔ, saa maa Mahanaimun di, n ka girari Debirin tem nɔɔ bura yerɔ, ²⁷ ka Yuudenin wɔwan wuu sini, Bɛti Haramu ka Bɛti Nimura ka Sukɔtu ka Safoni. Wuu siya su raa sãa sina boko Sihonin wusu, wi u raa sɔ Hɛsiboniɔ. Yuudenin daara ta sãa tem mɛn nɔɔ bura yeru sere n ka da daa bure te ba mɔ Genesareti. ²⁸ Wuu si ba sia mi, siya su kua Gadin bwese keran tubi.

²⁹ Tem mɛ Mɔwisi u Manasen bwese keran sukum wɛ mu n saa ben tubi, ³⁰ mɛya mu wãa Mahanaimun sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Tem mɛya Basanin tem kpuro mi sina boko Ogu u raa bandu dii ka sere Yairin wusu kpuro. Sin geera sãawa wata. ³¹ Tem mɛya, mu maa Galadin tem sukum mɔ ka Asitarɔtu ka Edeɛ, wuu si su raa sãa sina

boko Ogun wusu. Tem me kpurowa ba Makiri, Manasen biin bwese keran sukum we.

³² Mawisi u tem me bonu kuawa sanam me u wa Mawun temo Yuudenin soo yari yeri gia Yerikon deederu. ³³ Adama u n Lefin bwese kera tem gam we. U bu soowa bu ko Gusuno ben Yinnin yaku kowobu. Yeya ya ko n sa ben tubi, nge me Yinni Gusuno u gerua.

Ba Yuudenin soo duu yerun

bera bonu kua

14

¹ Yaku kowo Eleasa ka Yosue, Nunin bii, ka Isireliban bwese kera baayeren guro gurobu bera ba Isireliba tem bonu kua. Wee nge me ba mu bonu koosina. ² Bwese kera naba ne ka Manasen bwese keran sukum ye ya tie ye ya n daa tem wa, yera ba tem me bonu kua. Tetewa ba ka mu bonu kua nge me Yinni Gusuno u Mawisi soowa bu ko. ³ N deema Mawisi u raa Isireliban bwese kera yiru ka Manasen bwese keran sukum tem we Yuudenin soo yari yeri gia. Adama u n Lefiba tem gam we, ⁴ ma n kun mo wusu gasu ka sin kpara yenu. Manase ka Efaraimu ba sawa Yosefun bibu. Bera ba kua bwese kera yiru. ⁵ Isireliba ba tem me bonu kuawa nge me Yinni Gusuno u Mawisi soowa.

⁶ So teeru Yudan bibu ba Yosue deema Giligali. Ma Kalebu, Yefune Kenisin bii, u Yosue soowa u nee, wunen tii a yaaye ye Yinni Gusuno u win sam kowo Mawisi soowa ne ka wunen so Kadesi Baane. ⁷ Ne Kalebu, wo weeruwa na mo sanam me Mawisi Gusunon sam kowo u man gara Kadesi Baanean di n na n tem me bosu bosu n men saria meri. Na na na bosu na mera. Ma na wura na nun soowa mam mam ye na wa. ⁸ Adama be ba man yosirima na ka tem me merim na mi, ba dera tamba tem me bewa yara. Adama ne, na Gusunon gere mem nowawa mam

mam. ⁹ Yen dāma tera Mōwisi u bōrua u nεε, bera mi nen tii na mεεrim da mi, ya koo ko nε ka nen bibun bweserugia sere ka baadommaō yèn sō na Gusunōn gere mem nōōwa mam mam. ¹⁰ Yen wōō weeru ka nōōbuwa mini ye Yinni Gusunō u ka Mōwisi gari yi sōōwa saa ye bεε Isireliba sa wāa gbaburō. Saa maa dāma ten diya Yinni Gusunō u man kōsu nge mε u nōō mwεeru kua sere na ka gisō wōō wene ka nōōbu tura. ¹¹ Ka mε, na dam mō sere ka gisō n ka tabu da, ñ kun mε n ka sōmburu garu ko, nge mε na raa mō sanam mε Mōwisi u man gōrima n tem men saria mεeri. ¹² Yen sō tē, a man guunun bera gia wēyō mi Yinni Gusunō u man nōō mwεeru kua. Na nùn sōōwa ma Anakin bwesera ta wāa bera mi. Ba ben wusu gbāranu toosiwa mam mam. Yen sō, Gusunō ù n ka man wāa, kon tem mε mwa nge mε win tii u gerua.

¹³⁻¹⁴ Yosue u Kalebu Yεfunε Kenisin bij domaru kua. Ma u nùn Heboronin bera wē. Yera ya kua wigia yèn sō u Gusunō ben Yinnin gere mem nōōwa mam mam. ¹⁵ Heboroni yera ba ra raa soku Ariban wuu. Ariba wi, u yīsiru yara Anakin bweseru sōō.

Yeniba kpuron biruwa Isireliba ba wēra ba ñ maa tabu kue.

Tem mε ba Yudan bwese kera

wē

15

¹ Tem mε ba Yudan bwese kera wē, men sōō yēsān nōm dwaru gia mu yōrawa Edōmun tem nōō bura yerō. Mi gia n sāawa batuma mi gāanu ku ra kpi. Yera ba sokumō Sini. ² Bera min nōō bura yeru ta toruawa saa nim wōku bōruguun di ³ ma ta da gunguu te ba mō Akarabimuo ka Siniō sere ka Kadēsi Baanēaō. Saa maa min di, ta da Hēsironiō ka Adariō sere ka Kaakaaō. ⁴ Saa min di ta da Asimōōn bera gia n ka da Egibitin daarō, ma ta daa te swīi

sere nim wōku ge ba m̀ Mēditeranē. Nge mēya Yudaban tem nō bura yeru ta sāa sō yēsān nōm dwardu gia.

⁵ Sō yari yeru gia nim wōku bōruguuwa ga sāa mēn nō bura yeru, n ka girari mi Yuudenin daara ra nim sure.

⁶ Saa min di, mēn sō yēsān nōm geu gian nō bura yeru ta dawa Bēti Hogulaō ka Bēti Araban sō yēsān nōm geu n ka girari Bohanin kperō. Bohani wi, u sāawa Rubenin bii. ⁷ Saa min di, ta maa da Debiriō, Akōn wōwan bōkuō. Saa min di ta da sō yēsān nōm geu gia sere Giligalin bōkuō, Adumimun guurun deederu, yen daarun sō yēsān nōm dwardu gia, n ka da Eni Semēsīn bwiin bōkuō, sere ka Eni Rogeliō. ⁸ Saa min di, ta sara ta da Beni Hinōmun wōwaō, Yebusin sō yēsān nōm dwardu gia, ye ba maa sokumō Yerusalemu, ka sere guu ni nu wāa wōwa yen sō duu yeru gia, ka mi Refan wōwa ya yōra sō yēsān nōm geu gia. ⁹ Saa maa min di ta da ta Nefitoan bwii girari n ka da wuu si su wāa guu te ba m̀ Eforoniō, n ka maa da sere Balaō ye ba maa sokumō Yarimun wuu. ¹⁰ Saa Balan di, ta maa da sō duu yeru gia n ka girari Seirin guuru gia ka guu te ba m̀ Yarimun sō yēsān nōm geu gia Kesalonīō, ma ta da Bēti Semēsīō ka Tinnāō, ¹¹ ka Ekoronin sō yēsān nōm geu gia, n ka da Sikoronīō ka guu te ba m̀ Bala gia sere Yabunēliō ma ta yōra nim wōku ge ba m̀ Mēditeranē.

¹² Nim wōku geya, ga sāa tem mēn nō bura yeru sō duu yeru gia.

Nge mēya ba Yudaban tem mēn nō bura yenu yi yi.

¹³ Ba Kalebu Yefunen bii Yudaban tem gam wē nge mē Yinni Gusunō u Yosue sōwa. Ba nūn Ariban wuu wē ye ba maa m̀ Heboroni. Ariba wi, u sāawa Anakiban sikado. ¹⁴ Kalebu wi, u Anakiban bwesenu ita gira. Bera Sesaiba ka Akimaniba ka sere Talimaiba. ¹⁵ Heboronin diya u seewa u da u Debirigibu wōri. Wuu gera ba ra raa soku

Sefɛɛn wuu. ¹⁶ Ma Kalebu u nɛɛ, wi u kpɔ̃a u Sefɛɛn wuu kamia, yɛrowa u koo win bii wɔ̃ndia Akusa kɛ̃ u sua kurɔ̃. ¹⁷ Yera Otinieli, Kalebun mɔ̃ Kenasin bii, u wuu ge kamia. Ma Kalebu u nɔ̃n win bii wɔ̃ndia wi wɛ̃ kurɔ̃. ¹⁸ Sanam mɛ kurɔ̃ wi, u dua Otinielin yɛnuɔ̃ u kpa, yera u nɔ̃n bwisi kã u nɛɛ, a doo a tem bikia nen tondon mi. Adama kurɔ̃ win tii u da win tundo Kalebun mi. Ye u tura mi, u sara saa win ketekun di. Yera Kalebu u nɔ̃n bikia u nɛɛ, mba a kɔ̃. ¹⁹ Ma u wisa u nɛɛ, a suuru koowo a man bwii kɛ̃. Domi bera ye a man wɛ̃ sɔ̃o yɛsan nɔ̃m dwaru gia, nim sari mi.

Ma Kalebu u nɔ̃n bwii wɛ̃ yi yi wãa guunɔ̃ ka wɔ̃wɔ̃.

²⁰ Tem mɛ ba sia sia mini kpurowa mu kua Yudan bwese keran tubi.

²¹ Wuu si su wãa Edɔ̃mun tem nɔ̃o bura yeru gia Yudaban tem sɔ̃o yɛsan nɔ̃m dwaru gia, siya Kabiseɛli, ka Edɛɛ ka Yaguri, ²² ka Kina, ka Dimɔ̃na, ka Adada, ²³ ka Kedesi, ka Hasori, ka Itinani, ²⁴ ka Sifu, ka Telemu, ka Bealɔ̃tu, ²⁵ ka Hasori Hadata, ka Keriõtu Hesironi ye ba maa sokumɔ̃ Hasori, ²⁶ ka Amamu, ka Sema, ka Mɔ̃lada, ²⁷ ka Hasori Gada, ka Hesimɔ̃o, ka Beti Paleti, ²⁸ ka Hasaa Suali, ka Beri Seba, ka Bisotia, ²⁹ ka Bala, ka Iyimu, ka Asemu, ³⁰ ka Elitoladi, ka Kesili, ka Hɔ̃ɔ̃ma, ³¹ ka Sikilagi, ka Madimana, ka Sansana, ³² ka Lebaɔ̃ti, ka Silimu, ka Aini, ka Rimɔ̃o. Wuu si kpuro su kuawa tena tia sari, gen baagere ka gen baru kpaanu.

³³ Wuu si su maa wãa wɔ̃wa sɔ̃o, siya Esitaoli, ka Sorea, ka Asina, ³⁴ ka Sanɔ̃a, ka Eni Ganimu, ka Tapua, ka Enamu, ³⁵ ka Yaamuti, ka Adulamɔ̃, ka Soko, ka Aseka, ³⁶ ka Saaramu, ka Aditaimu, ka Gedera, ka Gederɔ̃taimu. Si maa, su kuawa wɔ̃kura nne, gen baagere ka gen baru kpaanu. ³⁷ Ka Senani, ka Hadasa, ka Migidali Gadi, ³⁸ ka Dilani, ka Misipe, ka Yokuteɛli, ³⁹ ka Lakisi, ka Bosikati, ka Egoloni, ⁴⁰ ka Kaboni, ka Lasimasi, ka Kitilisi, ⁴¹ ka Gederɔ̃tu, ka Beti Dagoni, ka Naama, ka Makeda. Si maa, su kuawa mi wɔ̃kura nɔ̃obu ka tia, gen baagere ka gen

baru kpaanu. ⁴² Ka maa Libina, ka Eteε, ka Asani, ⁴³ ka Yifuta, ka Asina, ka Nesibu, ⁴⁴ ka Keila, ka Akisibu, ka Maresa. Ma si kpuro su maa kua nɔɔba nne, gen baagere ka gen baru kpaanu. ⁴⁵ Ka maa Ekoroni, ye ka yen wuu marosu ka yen baru kpaanu. ⁴⁶ Ka sere wuu marosu ka baru kpaanu ni nu ka Asidɔdu sikerene ka ni nu wāa Ekoroni ka nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranen baa sɔɔ, ⁴⁷ ka Asidɔdu, ka Gasa, ka sin wuu marosu ka baru kpaanu, n ka girari Egibitin daarɔ sere n ka da nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeraneɔ.

⁴⁸ Wuu si su maa wāa guunɔ, siya Samiri ka Yatiri ka Soko, ⁴⁹ ka Dana, ka Sanan wuu, ge ba maa mɔ Debiri, ⁵⁰ ka Anabu, ka Esitemɔa, ka Animu, ⁵¹ ka Goseni, ka Holoni, ka Gilo. Ma si, su maa kua wɔkura tia, gen baagere ka gen baru kpaanu. ⁵² Ka Arabu, ka Duma, ka Eseani, ⁵³ ka Yanumu, ka Beti Tapua, ka Afeki, ⁵⁴ ka Humuta, ka Ariban wuu ge ba maa mɔ Heboroni, ka Siori. Ma si kpuro su maa kua nɔɔba nne, gen baagere ka gen baru kpaanu. ⁵⁵ Ka maa Maoni, ka Kaameli, ka Sifu, ka Yuta, ⁵⁶ ka Yisireeli, ka Yokudeamu, ka Sanɔa, ⁵⁷ ka Kaeni, ka Gibeaa, ka Tinna. Si kpuro su maa kua wɔkuru, gen baagere ka gen baru kpaanu. ⁵⁸ Ka sere maa Halulu, ka Beti Suri, ka Gedori, ⁵⁹ ka Marati, ka Beti Anɔtu, ka Eletekonu. Si kpuro su sāawa nɔɔba tia, gen baagere ka gen baru kpaanu. ⁶⁰ Ka sere maa Baalin wuu ge ba maa mɔ Yarimun wuu, ka Raba. Ma si, su maa kua yiru, gen baagere ka gen baru kpaanu.

⁶¹ Wuu si su wāa bera mi gāanu ku ra kpi, siya Beti Araba, ka Midini, ka Sekaka, ⁶² ka Nibusani, ka wuu mi bɔra wāa, ka Eni Engedi. Si kpuro su kuawa wusu nɔɔba tia, gen baagere ka gen baru kpaanu.

⁶³ Adama Yudan bibun bweseru, ba n kpīa ba Yebusiba gire be ba wāa Yerusalemuɔ. Yen sɔna ba wāa sere ka gisɔn gisɔ, ka Yudaba sannu.

Tem mε ba Efaraimu

ka Manasen bwese keri wē

16

¹ Tem mε ba Yosefun bibun bweseru wē, men nōo bura yeru ta wāawa saa Yuudenin di, Yerikon bōkuo, n ka da bwiiyo yi yi wāa Yerikon sōo yari yeru gia gbaburo, n ka girari Beteliō mi guunu wāa. ² Saa maa min di, ta da Lusio ka Atarōtuō, Aakiban tem nōo bura yerō. ³ Ma ta da sōo duu yeru gia mi Yafiletiban tem mu nōo yōra. Ma ta maa da Bēti Horoniō ka Gesēeo n ka girari nim wōku ge ba mō Mēditeranēo. ⁴ Tem meya mu kua Yosefun bibu Manase ka Efaraimun bweserun tubi.

⁵ Efaraimuba ba men sukum sua mēn nōo bura yeru ta wāa saa Atarōtu Adarin di sōo yari yerō sere n ka girari Bēti Horoniō ye ya wāa gunguru wōllo. ⁶ Min diya ta da nim wōku ge ba mō Mēditeranēo. Sōo yēsān nōm geu gia ta da Mikimetatin di sere Taanati Siloō sōo yari yeru gia, n ka girari Yanōao. ⁷ Saa Yanōan di ta da Atarōtuō ka Naarataō ka Yerikoō n ka girari Yuudenio. ⁸ Sōo duu yeru gia maa, ta da saa Tapuan di n ka da Kanan daaraō, n ka girari nim wōku ge ba mō Mēditeranēo. Meni kpurowa ba Efaraimun bwese kera wē. ⁹ Ma ba maa Manasen tem wusu gasu ka sin baru kpaanu sua ba bu sosia. ¹⁰ Efaraimuba ba n Kananiba gire be ba wāa Gesēeo. Ba bu deriwa ben suunu sōo ba yoo sōma koosiamō sere ka gisōn gisō.

17

¹ Yosefun bii gbiikoo Manase, wigibu ba maa ben tem bōnu wa. N deema ba raa Makiri, Manasen bii gbiikoon bwese kera ben tem wē kō. Makiri wi, u sāawa tabu duro, wiya maa sāa Galadin tundo. Tem mε ba wa mi, meya Galadi ka Basani Yuudenin sōo yari yeru gia. ² Manasen

bibun bweserun keru yi yi tie ba maa bu tem gam wē Yuudenin sōo duu yeru gia. Bera Abiesēba ka Helekiba ka Asiriēliba ka Sikemuba ka Hefēba ka Semidaba. Be kpurowa ba sāa Yosefun sikadominu.

³ Galadi, Makirin bii, Manasen debubu u Efē mara. Efē wi, u Selofadi mara. Selofadi wi, u ñ bii tōn durō mara, sere tōn kurōbu tōna. Bii ben yīsa wee. Mala ka Nōa ka Hogula ka Milika ka Tirisa. ⁴ Beya ba da ba yāku kowo Eleasaa deema ka Yosue Nunin bii, ka Isireliban guro gurobu ba nēē, Yinni Gusunō u Mōwisi sōowa bu maa sun tem wē besēgibun suunu sōo.

Ma ba bu tem mē wē n kua ben tubi. ⁵ Yeya n dera Manase be, ba ka tem men suba wōkuru wa, Galadi ka Basani baasi. ⁶ N ñ mō tōn durōbu tōnawa ba tem mē bōnu kua, ka tōn kurōba be ba wāa bwese te sōo. Ma Manasen bwese keran sukum mu sina Galadio.

⁷ Be ba wāa sōo duu yeru gia, ben tem nōo bura yeru ta wāawa saa Aseēn di sere Mikimetatio Sikemun bōkuo, ka Yaminiō n ka girari Eni Tapuagibun bera gia. ⁸ Bera ye, ya sāawa Manaseban tem. Adama Tapua ye ya wāa ben tem nōo bura yeru mi, ya sāawa Efaraimuban wuu. ⁹ Nōo bura yee te, ta maa dawa sere Kanan daarun sōo yēsan nōm dwaru gia. Wuu si su wāa mi, su sāa Efaraimubagisu baa mē su ka wāa Manaseban temō. Ma ta da daa ten sōo yēsan nōm geu gia n ka girari nim wōku ge ba mō Mēditeranēo. ¹⁰ Nge mēya ba tem mē bōnu kua. Ma Efaraimun bwese kera ya wāa sōo yēsan nōm dwaru gia. Manasegia maa wāa sōo yēsan nōm geu gia. Nim wōku ge ba mō Mēditeranē, gera ga sāa tem yiru ye kpuron nōo bura yeru sōo duu yeru gia. Ma Aseēban tem ka Isakariban tem mu maa sāa ben nōo bura yeru sōo yēsan nōm geu gia. Aseēban tem mu wāawa sōo duu yeru gia, ma Isakarigibun tem maa wāa sōo yari yeru gia. ¹¹ Yera ba Manaseba wusu gasu wē si su wāa Isakariban tem sōo,

ka Aseɛbagim sɔɔ. Wuu siya Bɛti Seani, ka Yibileamu, gen baagere ka gen baru kpaanu, ka sere maa Dori ka Eni Dori, ka Tanaki, ka Mɛgido, gen baagere ka gen baru kpaanu. ¹² Adama Manaseba ba kpana bu Kananiba gira wuu sin min di, ma ba dera ba wāa ka be sannu. ¹³ Baa sanam mɛ Isireliba ba dam kua, ba ñ kpīa bu Kanani be kpuro gira, adama sɔm sēsɔgina ba bu koosia.

¹⁴ Yera Efaraimun bwese kɛra ka Manasen bwese kɛran sukum ba Yosue bikia ba nɛɛ, mban sōna a sun tem besi tia tōna wē, bese be Yinni Gusunɔ u domaru kua sa dabia.

¹⁵ Ma Yosue u bu wisa u nɛɛ, ñ n dabin na, ma Efaraimun guurun bera ya bɛɛ basa, i doo dāa sōɔ mi Feresiba ka Refaba ba wāa i tii ayeru kasua.

¹⁶ Ma tɔn be, ba nùn wisa ba nɛɛ, geema, guurun bera mi gian tem kun sun turi. Yen biru Kanani be ba wāa wɔwɔɔ ba tabu kɛkɛ sisugii yi dumi gawe mɔ. Mɛya maa be ba wāa Bɛti Seaniɔ ka yen baru kpaanɔ, ka sere maa be ba wāa Yisireɛlin wɔwɔɔ.

¹⁷ Ma Yosue u Efaraimun bwese kɛra ye ka Manasen bwese kɛran sukum mɛ sōɔwa u nɛɛ, i dabi, i maa dam mɔ. Yen sō, n ñ tem besi tia tōna mu ko n sāa bɛɛgim. ¹⁸ Bera mi dāa sōɔ ga wāa mi, yera ya ko n maa sāa bɛɛgia. I ko yen dāa ye bɔɔri kpa i Kanani be kamia baa mɛ ba dam mɔ ba tabu kɛkɛ sisugii yi mɔ, kpa tem mɛ, mu ko bɛɛgim.

Tem mɛ mu tie bu bɔnu ko

18

¹ Sanam mɛ Isireliba ba Kananiba kamia, yera ba menna Siloɔ. Ma ba kuu bekurugii te gira tèn mi ba ra Yinni Gusunɔ sã. ² N deema Isireliban bwese kɛra nɔɔba yiruwa ya ñ gina tem wa. ³ Ma Yosue u bu sōɔwa u nɛɛ, saa yerà i mara i sere da i tem mɛ mwa mɛ Gusunɔ bɛɛn baababan Yinni u bɛɛ wē. ⁴ Yen sō, bwese kɛra baayere sɔɔ, i tɔmbu ita ita gɔsio n bu gɔri bu tem mɛ mɛerim

da, kpa bu wa nge me ba koo mu burana burana kpa bu wurama bu man sɔ nge me n sãa. ⁵ Ba koo mu bɔnu kowa wasi nɔɔba yiru. Adama Yudaba ba ko n wãawa mi ba wãa mi, sɔɔ yẽsan nɔm dwaru gia, Yosefun bwese keri maa sɔɔ yẽsan nɔm geu gia. ⁶ Ñ n men na, i doo tẽ, i tem me bɔnu ko wasi nɔɔba yiru ye, kpa i na i man sɔ. Kpa su mu tete toosi Gusunɔ besen Yinnin wuswaaɔ su ka wa me mu sãa been baawuregim. ⁷ Adama Lefiba ba ñ ko ba n tem mɔ. Domi ba kon sãa Yinni Gusunɔn yãku kowobu. N deema Gadi ka Rubenin bwese keri ka Manasen bwese keran sukum ba tem wa kɔ Yuudenin sɔɔ yari yeru gia me Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u bu bɔnu kua.

⁸ Yen biru tɔn be, ba da ba tem me bukiana ba kua ye Yosue u bu sɔɔwa.

⁹ Ma ba ye kpuro yorua ye ba wa mi, ka nge me ba tem me ka men wusu burana burana ma ba wurama Yosuen mi Siloɔ. ¹⁰ Yen biru Yosue u bu tem me bɔnu kua ka tete Yinni Gusunɔn wuswaaɔ, u bwese kera baayere yen tem wẽ.

Tem me ba Benyameen

bwese kera wẽ

¹¹ Tem me ba gbia ba tete toosi, Benyameen bwese kera ya mu di. Ben tem me, mu wãawa Yudan bwese keragim ka Yosefun bwese kerigim baa sɔɔ. ¹² Sɔɔ yẽsan nɔm geu gia, tem men nɔɔ bura yeru ta wãawa saa Yuudenin di n ka girari Yerikon sɔɔ yẽsan nɔm geu gia, ma ta da guunun bera gia sɔɔ duu yerɔ sere Beti Afeniɔ mi gãanu ku ra kpi. ¹³ Saa min diya ta da ta yɔra Lusio ye ba ra maa soku Beteli, sɔɔ yẽsan nɔm dwaru gia. Min diya ta maa da ta girari Atarɔtu Adariɔ. Ma ta guu te bewa te ta wãa Beti Horonin sɔɔ yẽsan nɔm dwarɔ. Beti Horoni ye, ya wãawa wɔwa sɔɔ. ¹⁴ Sɔɔ duu yeru gia maa, ta dawa sɔɔ yẽsan nɔm dwaru gia saa guu ten di n ka girari Baalin wuuɔ ge ba

maa sokumə Yarimun wuu. Wuu ge, ga sãawa Yudaban wuu.

¹⁵ Sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia maa, ta dawa sɔɔ duu yeru gia saa Yarimun wuun di sere Nefitoan bwiiyɔ. ¹⁶ Saa maa min di, ta dawa guu te ta wãa Beni Hinɔmun wɔwan deedeeru, Refaban wɔwan sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Ma ta da Yebusiban guunun sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia n ka girari Eni Rogeliɔ. ¹⁷ Saa maa min di, ta dawa Eni Semesiɔ sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ka Gelilɔtuɔ, gunguu te ba mɔ Adumimun deedeeru. Min di ta maa da sere Bohanin kperɔ. Rubenin biin yĩsira ba ka kpee te sokumə. ¹⁸ Ma ta da Yuudenin wɔwɔ guunun sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ¹⁹ sere ka Beti Hogulaɔ sɔɔ yɛsan nɔm geu gia mi Yuudenin daara suremɔ nim wɔku bɔruguuɔ, sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ. ²⁰ Yuudenin daara ta sãa tem men nɔɔ bura yeru sɔɔ yari yeru gia.

Men nɔra Benyamɛɛn bwese kɛran tem mu yasum nɛ.

²¹ Wuu si su wãa tem mɛ sɔɔ, siya Yeriko ka Beti Hogula ka Emeki Kesisi, ²² ka Beti Araba ka Semaraimu ka Beteli, ²³ ka Afimu, ka Para, ka Ofara, ²⁴ ka Kefaa Amɔnai, ka Ofini, ka Geba. Wuu si kpuro su sãawa wɔkura yiru, gen baagere ka gen baru kpaanu. ²⁵ Sin gasa, Gabaoni, ka Rama ka Berɔtu, ²⁶ ka Misipe, ka Kefira, ka Mɔsa, ²⁷ ka Rekeɛmu ka Yiipeeli, ka Tareala, ²⁸ ka Sela, ka Elefu, ka Yebusi ye ba maa mɔ Yerusalemu, ka Gibeaa ka Kiriati. Si kpuro su sãawa wusu wɔkura nɛ, gen baagere ka gen baru kpaanu.

Yeni kpurowa n kua Benyamɛɛn bwese kɛran tubi.

Tem mɛ ba Simeɔn

bwese kɛra wɛ

19

¹ Tem men bɔnu yirusewa ya kua Simeɔn bwese keragia. Yudaban tema mu ka begim sikerene. ² Wuu si

su wãa mi, siya Beri Seba ka Seba ka Mólada, ³ ka Hasaa Suali, ka Bala ka Asemu, ⁴ ka Elitoladi, ka Betuli ka Hõõma, ⁵ ka Sikilagi, ka Beti Maakaboti ka Hasaa Susa, ⁶ ka Beti Lebaoti, ka Saruseni. Si kpuro su sãawa mi wusu wókura ita, gen baagere ka gen baru kpaanu, ⁷ Aini, ka Rimõ, ka Etεε, ka Asani, si maa wusu nne, gen baagere ka gen baru kpaanu, ⁸ n ka da Balati Beriõ ye ba maa sokumõ Ramati, Negebuõ. Tem me ba sia sia mi kpuro, meya mu saa Simeõn bwese keragim. ⁹ Yudaban tem sukuma ba Simeõn bwese kera wẽ, domi Yudabagim me, mu kpã.

Tem me ba Sabulonin

bwese kera wẽ

¹⁰ Sabulonin bwese kera ya Kananin tem bonu itase tete di. Ben tem me, mu dawa sõõ yẽsan nom dwareu gia sere Saridiõ. ¹¹ Saa maa min di mu da mu nõõ yõrawa sõõ duu yeru gia Marealaõ ka Dabesetiõ sere daru koka ye ya wãa Yokunεamun sõõ yari yeru gia. ¹² Saridin bera gia maa tem men nõõ bura yeru ta dawa sõõ yari yeru gia sere Kisiloti Taboriõ, n ka girari Dabaratiõ ka Yafiaõ. ¹³ Min di ta da Gita Efeεõ ka Ita Kasiniõ n ka da Rimõwõ sere Nea gia. ¹⁴ Ma ta da sõõ yẽsan nom geu gia sere Hanatoni gia n ka girari Yifuta Elin wõwaõ. ¹⁵ Wuu si su wãa tem me sõõ, su sãawa wusu wókura yiru, gen baagere ka gen baru kpaanu. Sin gasa, Katati ka Nahalali ka Simuroni ka Yideala ka Betelehemu. ¹⁶ Bera yeni kpurowa ya kua Sabulonin bwese keragia.

Tem me ba Isakarin

bwese kera wẽ

¹⁷ Isakarin bwese kera ya maa Kananin tem men bonu nne se tete di. ¹⁸ Wuu si su wãa ye sõõ, siya Yisireeli ka Kesulõtu ka Sunemu, ¹⁹ ka Hafaraimu, ka Sioni, ka Anasarati, ²⁰ ka Rabiti, ka Kisioni, ka Abesi, ²¹ ka Remeti,

ka Eni Ganimu, ka Eni Hada, ka Bēti Pasesi. ²² Ma tem men nōo bura yeru ta maa da Taboriō ka Sakasimaō ka Bēti Semesiō n ka girari daa te ba mō Yuudenio. Wusu wōkura nōobu ka tia su sāa, gen baagere ka gen baru kpaanu. ²³ Bera ye kpurowa ya kua Isakarin bwese keragia ye ba wa bōnu sōo.

Tem me ba Aseēn bwese kera

wē

²⁴ Aseēn bwese kera ya maa Kananin tem men bōnu nōobuse tete di. ²⁵ Wuu si su wāa mi, siya Helikati, ka Hali, ka Beteni, ka Akusafu, ²⁶ ka Alameleki, ka Amēadi, ka Mikali. Tem men sōo duu yeru gia, men nōo bura yeru ta wāawa saa Kaamelin guurun di n ka girari daa te ba mō Sikori Libinatio. ²⁷ Sōo yari yeru gia maa, ta dawa saa Bēti Dagonin di n ka Sabulonin bwese keran tem girari sere wōwao ye ba mō Yifuta Eliō, ma ta da sōo yēsan nōm geu gia Bēti Emekiō ka Neyeliō, ka Kabuluō, ²⁸ ka Abudonio ka Rehōbuō ka Hamōwō ka Kanaō. Ma ta yōra wuu bōkō ge ba mō Sidonio. ²⁹ Min di ta maa da Rama gia ka sere Tiriō, wuu ge ba gbāraru koosi, sere n ka girari Hosao ma ta yōra nim wōku ge ba mō Mēditeranēo, Akisibun berao. ³⁰ Wuu siniwa su maa wāa tem me sōo. Siya Uma ka Afeki ka Rehōbu. Wuu si su wāa tem me kpurowa sōo, su sāawa yenda yiru, gen baagere ka gen baru kpaanu. ³¹ Bera ye kpurowa ya kua Aseēn bwese keragia ye ba wa bōnu sōo.

Tem me ba Nefitalin

bwese kera wē

³² Nefitalin bwese kera ya maa Kananin tem bōnu nōoba tiase tete di. ³³ Sōo yēsan nōm dwaru gia, men nōo bura yeru ta wāawa Helēfun di sere Sananimun dāa sōowō n ka girari Adami Nekebuō ka Yabunēelio ka Lakumuō, ma ta yōra Yuudenio. ³⁴ Sōo duu yeru gia maa,

tem me, mu nɔɔ yɔrawa Asinɔtu Taboriɔ ka Hukakuɔ n da n Sabulonin bwese keran tem bewa sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia n ka girari Aseɛn bwese keran temɔ sɔɔ duu yeru gia. Sɔɔ yari yeru gia daa te ba mɔ Yuudeni ta kua men nɔɔ bura yeru. ³⁵ Ben tem me sɔɔ, wuu si su gb̄araru mɔ wee, Sidimu ka Seri ka Hamati ka Rakati ka Kinereti, ³⁶ ka Adama ka Rama ka Hasori ³⁷ ka Kedesi ka Edeɛ ka Eni Hasori, ³⁸ ka Yireoni ka Migidali Eli, ka Horemu, ka Bɛti Anati ka Bɛti Semesi. Wuu si kpuro su s̄awa yendu tia sari, gen baagere ka gen baru kpaanu. ³⁹ Bera ye kpurowa ya kua Nefitalin bwese keragia ye ba wa bɔnu sɔɔ.

Tem me ba Danun

bwese kera wɛ

⁴⁰ Danun bwese kera ya maa Kananin tem men bɔnu nɔɔba yiruse tete di. ⁴¹ Wuu si su maa w̄a ben tem me sɔɔ, siya Sorea ka Esitaoli ka Yiri Semesi, ⁴² ka Salabini, ka Ayaloni ka Yitila, ⁴³ ka Eloni ka Tinnata, ka Ekoroni, ⁴⁴ ka Eliteke, ka Gibetoni ka Balati, ⁴⁵ ka Yehudi, ka Bɛnɛ Beraki, ka Gati Rimɔɔ, ⁴⁶ ka Yaakonin daaru ka Rakoni, ka Yafon bera. ⁴⁷ Sanam me Danuba ba wa yibereba ba kpam ben tem mwɛrimɔ, yera be, ba maa da ba Lesemu wɔri ba yen tɔmbu kpuro go. Ma ba yande sina mi, ya kua ben wuu. Yera ba ye ben sikadon yisuru k̄a te ba mɔ Danu. ⁴⁸ Wuu si su w̄a mi kpuro su kuawa begisu ka sin baru kpaanu.

⁴⁹ Sanam me Isireliba ba tem me bɔnu kua ba kpa, yen biruwa ba Yosue Nunin bii wigim wɛ. ⁵⁰ Wiya ba wuu ge ba mɔ Tinnati Seraki wɛ ye u bikia nge me Yinni Gusunɔ u gerua. Wuu gera ga w̄a Efaraimun guunun bera gia. Ma u gu bana sɔnwa u sina mi.

⁵¹ Ȳaku kowo Eleasaa ka Yosue Nunin bii ka sere maa Isireliban bwese kerin wirugiba ba Kananin tem me kpuro bɔnu kua ka tete Silɔ Yinni Gusunɔn s̄a yerun kɔnnɔwɔ.

Ma ba bwese kera baayere wē bōnu ye ya tete di. Mɛsuma ba ka tem mɛ bōnu kua.

Wuu sìn mi ba ra kpikuru de

20

¹ Yinni Gusunɔ u Yosue sɔɔwa u nɛɛ, ² a Isireliba sɔɔwɔ bu wusu gɔsio sìn mi ba ko n da kpikuru de nge mɛ na raa Mɔwisi sɔɔwa. ³ Bɛɛn suunu sɔɔ, goo ù n win winsim go u kun kī, u koo kpī u da u kuke wuu sin teu sɔɔ. Sanam mɛ, wi u nùn naa swīi u go, u ka mɔru kɔsia, u ò maa nùn goomɔ. ⁴ Ù n tura wuu sin gagu sɔɔ, u koo yɔrawa wuu gen gbāra kɔnnɔwɔ mi guro gurobu ba ra siri, kpa u tii tusia u gere ye ya nùn deema. Saa ye sɔɔ, ba koo nùn wāa yeru kasua wuu ge sɔɔ. ⁵ Wi u maa nùn naa swīi mi, ù n tunuma wuu gen mi, ba ò maa wionɔ yaramamɔ u sere nùn go. Domi u ò kī u ka tɔnu wi go. ⁶ Wuu gen bukurobu bà n nùn siri, miya u ko n wāa sere yāku kowo tɔnwero u ka gbi. Yen biruwa u koo den kpī u wura win wuuɔ, u n tii mɔ.

⁷ Ma Isireliba ba wuu sini gɔsa mi ba ko n da kpikuru we. Siya Kedesi ye ya wāa Galileɔ, Nɛfitalin guunun bera gia, ka Sikemu ye ya wāa Efaraimun guunun bera gia, ka Ariban wuu ye ba mɔ Heboroni ye ya wāa Yudan guunun bera gia. ⁸ Yuudenin guru giɔ ba maa Besɛɛ gɔsa Yerikon sɔɔ yari yeru gia batumaɔ mi gāanu ku ra kpi, Rubeniban tem sɔɔ, ka Ramɔti ye ya wāa Galadiɔ, Gadiban tem sɔɔ, ka Golani ye ya wāa Basaniɔ Manaseban tem sɔɔ. ⁹ Wuu siya ba gɔsa mi goo wi u ò kī u ka tɔnu go, u koo kpī u kpikuru da, ò n Isirelin na, ò n maa tɔn tukon na, bà n nùn gire bu go. Ba ò kpɛ bu nùn go ba kun nùn siri.

21

Wuu si ba Lefin bwese kera wē
(*I maa mæerio Bandun Gari I, 6:39-66*)

¹ Lefin bwese keran bukurobu ba na ba yāku kowo Eleasaa ka Yosue Nunin bii ka Isirelin bwese keri yi yi tien bukurobu deema ² Siloō Kananin temō. Ba nɛɛ, Yinni Gusunō u Mōwisi wooda wē u nɛɛ, u sun wusu wē mi sa ko n wāa ka sere maa kpara yenu.

³ Yera Isireliba ba wusu gasu gōsa ben bwese kera baayeren tem sōō ka kpara yenu ba Lefiba wē nge mɛ Yinni Gusunō u Mōwisi sōōwa.

⁴ Ye ba wuu si bōnu mō ka tete, Kehatin yenugibu be ba sāa Aroni yāku kowon bibu, beya ba gbia ba tete di. Wusu wākura itawa ba wa Yudaban tem sōō ka Simeōbagim sōō ka Benyamɛbagim sōō. ⁵ Ben be ba maa tie yenu ge sōō, beya ba wusu wākuru tete di si su wāa Efaraimuban tem sōō ka Danubagim sōō ka Manasen bwese kera ye ya wāa sōō duu yeru gian tem sōō. ⁶ Gɛɛsōnin yenugibu ba maa wusu wākura ita tete di si su wāa Isakariban tem sōō ka Aseɛbagim sōō, ka Nɛfitalibagim sōō ka Manasebagim sōō mɛ mu wāa Basaniō sōō yari yerō. ⁷ Mɛrarin yenugibu, be, ba maa wusu wākura yiru tete di si su wāa Rubeniban tem sōō ka Gadibagim sōō ka Sabulonibagim sōō. ⁸ Mɛya Isireliba ba kua ba ka Lefin bwese kera ye wuu si wē ka sin kpara yenu nge mɛ Yinni Gusunō u Mōwisi sōōwa.

⁹⁻¹⁰ Lefin tən be ba sāa Kehatin yenugibu Aronin bwe-seru sōō, beya ba gbia ba tete di. Wuu si ba wa Yudaban tem sōō ka Simeōbagim sōō, si wee. ¹¹ Ba bu Ariban wuu wē ge ba ra maa soku Heboroni ka gen kpara yenu. Anakiban sikado Ariban yīsira ba ka gu sokumō. Ga wāawa Yudan guunun bera gia. ¹² Gen gberu kpaanɛbara ba raa Kalɛbu Yɛfunɛn bii wē. ¹³ Heboroni yen biru, ba maa bu Libina wē, ¹⁴ ka Yatiri ka ɛsitemōa, ¹⁵ ka Holoni, ka Debiri, ¹⁶ ka Aini, ka Yuta, ka Bɛti Semɛsi. Si kpuro

su sãawa wusu nɔɔba nne, gen baagere ka gen kpara yenu. Yudaba ka Simeɔban tem sɔra si kpuro su wãa. ¹⁷ Benyamɛban tem sɔɔ, ba Gabaoni tɛtɛ di ka Geba, ¹⁸ ka Anatɔtu ka Alimɔɔ. Wusu nnɛwa mi, gen baagere ka gen kpara yenu. ¹⁹ Wuu si kpuro, si ba yãku kowo Aronin bweseru wɛ su sãawa wɔkura ita, gen baagere ka gen kpara yenu.

²⁰ Kehatin yenugii be ba tie Aronin bwese te sɔɔ, ba maa wusu wa Efaraimuban tem sɔɔ. ²¹ Siya Sikɛmu ye ya wãa Efaraimun guunun bera gia mi ba ko n da kpikuru de, ka Gesɛɛ, ²² ka Kibisaimu ka Bɛti Horoni. Si kpuro su sãawa wusu nne, gen baagere ka gen kpara yenu. ²³ Danuban tem sɔɔ, ba bu Eliteke wɛ ka Gibetoni, ²⁴ ka Ayaloni ka Gati Rimɔɔ. Si kpuro su sãawa wusu nne, gen baagere ka gen kpara yenu. ²⁵ Manasen bwese kɛra ye ya wãa sɔɔ duu yeru gian temɔ be, ba maa bu wusu yiru wɛ, Tanaki ka Gati Rimɔɔ, gen baagere ka gen kpara yenu. ²⁶ Wuu si ba bu wɛ mi kpuro su sãawa wɔkuru, gen baagere ka gen kpara yenu. ²⁷ Lefi be ba tie ba sãa Gɛɛsɔnin yenugibu, ba maa wusu yiru wa Manasen bwese kɛra ye ya wãa sɔɔ yari yeru gian temɔ. Wuu siya Golani, Basanin temɔ mi ba ko n da kpikuru de ka Besitara, gen baagere ka gen kpara yenu. ²⁸ Isakariban tem sɔɔ, ba bu Kisioni wɛ ka Dabarati, ²⁹ ka Yaamuti, ka Eni Ganimu. Si kpuro su kuawa wusu nne, gen baagere ka gen kpara yenu. ³⁰ Aseɛban tem sɔɔ, ba bu Mikali ka Abudoni ka Helikati ³¹ ka Rehɔbu wɛ. Si kpuro su kuawa wusu nne, gen baagere ka gen kpara yenu. ³² Nefitalibagim sɔɔ maa, ba bu Kedesi wɛ ye ya wãa Galilen temɔ, mi ba ko n da kpikuru de, ka Hamɔti Dori, ka Kaatani. Siya su kua wusu ita, gen baagere ka gen kpara yenu. ³³ Wuu si Gɛɛsɔni be, ba tɛtɛ di mi, su sãawa wɔkura ita, gen baagere ka gen kpara yenu.

³⁴ Be ba sãa Mɛrariba Lefin bwese te sɔɔ, ba maa

bu wusu nne wē, gen baagere ka gen kpara yenu Sabuloniban tem sɔɔ. Wuu siya Yokuneamu ka Kaata³⁵ ka Dimma ka Nahalali.³⁶ Rubeniban tem sɔɔ ba bu wusu nne wē, gen baagere ka gen kpara yenu. Siya Besεε ka Yasa,³⁷ ka Kedemoti ka Mefati.³⁸⁻³⁹ Gadiban tem sɔɔ, Merari be, ba maa wusu nne wa, gen baagere ka gen kpara yenu. Wuu siya Mahanaimu ka Hesiboni ka Yesεε ka Ramoti ye ya wāa Galadin temɔ, mi ba ko n da kpikuru de.⁴⁰ Wuu si Merari be, ba tete di, si kpuro su sāawa wəkura yiru.

⁴¹⁻⁴² Wuu si Lefin bwese keri yi wa Isirelin bwese keri yi yi tien mi, su kuawa weeraakuru yiru sari, gen baagere ka gen kpara yenu.

⁴³ Nge mesuma Yinni Gusunɔ u ka Isireliba tem me kpuro wē nge me u ben sikadoba nɔɔ mwεeru kua. Ma ba sina me sɔɔ, mu kua begim.⁴⁴ Meya u maa dera ba wāa bəri yendu sɔɔ, nge me u raa ben sikadoba nɔɔ mwεeru kua. U bu ben yiberɛba kpuro nɔmu beria. Ben goo sari wi u ka tii yina.⁴⁵ Nge meya Yinni Gusunɔ u ka win nɔɔ mwεε ni kpuro yibia ni u Isireliba kua, baa nin teeru ta ñ kam wɔra.

Isireliban bwese keri

yi yi wāa Yuudenin sɔɔ yari yeru gia,

yi gəsira yin temɔ

22

¹ Yera Yosue u Rubeniba ka Gadiba soka ka Manasen bwese keran sukum me mu wāa sɔɔ yari yeru gia. ² U bu sɔɔwa u nεε, ye Mɔwisi, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u gerua kpuro wee, i ye mem nɔɔwa ma i kua mam mam ye nen tii na bεε yiire. ³ I ñ bεεgibu Isireliba deri baa fiiko tabu sɔɔ sere ka gisɔ. I Gusunɔ besen Yinnin gere mem nɔɔwawa. ⁴ Wee tē u dera bεεgibu ba wēre tem me sɔɔ, nge me u raa gerua. Yen sɔ, i gəsiro i wura tem me

Məwisi, Gusunən səm kowo u bɛɛn baawure bənu kua sɔɔ Yuudenin sɔɔ yari yeru gia, kpa i da i sina mi. ⁵ Ì n tura mi, i de i wooda ye Məwisi u bɛɛ wɛ̃ mɛm nɔɔwa mam mam. Yera, i Yinni Gusunɔ̃ kɪɔ̃ kpa i win woodaba mɛm nɔɔwa. I de i n ka nùn maninɛ kpa i nùn sã ka bɛɛn gɔ̃ru kpuro ka bɛɛn bwisikunu kpuro.

⁶⁻⁸ Yen biru u bu domaru kua ma u nɛɛ, i gɔ̃siro bɛɛn temɔ̃ ka bɛɛn yaa sabenu ka sii geesu ka wura ka sii gandu ka sii wɔ̃kusu. Arumani ye i gura bɛɛn yibereban min di gesi kpuro, i ye bənu koowo ka bɛɛn tən be i raa deri mi. I n maa yɛ̃ ma Məwisi u Manasen bwese kɛran sukum tem wɛ̃ Basaniɔ̃ Yuudenin sɔɔ yari yeru gia. Na maa ben sukum bənu wɛ̃ sɔɔ duu yeru gee nge mɛ na Isireliban bwese kɛri yi yi tie kua.

Ba yãku yeru bana Yuudenin bəkuɔ̃

⁹ Ma Rubeniba ka Gadiba ka Manase be, ba gɔ̃sira ba da ben temɔ̃ ba Isireliban bwese kɛri yi yi tie deri, Kananin tem mi. Ba da ba sina Galadin temɔ̃ nge mɛ Yinni Gusunɔ̃ u gerua saa win səm kowo Məwisin nɔ̃n di. ¹⁰ Ye Rubeniba ka Gadiba ka Manaseban sukum ba Yuudenin daaru tura Kananin bera gia, yera ba yãku yee nanumgiru bana daa ten bəkuɔ̃. ¹¹ Ma goo u na u Isireli be ba tie sɔ̃ɔwa u nɛɛ, wee Rubeniba ka Gadiba ka sere Manaseban sukum ba yãku yeru bana Yuudenin bəkuɔ̃ besen bera gee.

¹² Ye Isireli be ba tie ba nua mɛ, yera be kpuro ba menna Siloɔ̃ bu ka ben tundo bisibu tabu wəri. ¹³⁻¹⁴ Yera ba Finɛsi yãku kowo Eleasaan bii gɔ̃ra Galadin tem mi, ka Isireliban bwese kɛri wəku ten baayeren wirugii bu ka Rubeniba ka Gadiba ka Manase be gari ko. ¹⁵ Ye ba tura mi, yera ba bu sɔ̃ɔwa ba nɛɛ, ¹⁶ ka Isireli be ba tie kpuron yĩsira sa ka bɛɛ bikiamɔ̃, mban sɔ̃na i Yinni Gusunɔ̃ seesi i bɛɛn arukawani kusia ye i ka nùn bəkuɔ̃. Domi i tii yãku

yeru bania. ¹⁷ I yaaye ma Peorio sa tora ten bweseru kua ma Gusunɔ u sun sɛɛyasia. Wee, sere ka gisɔ sa yen wahala mɔ̀. Yeni ya ñ bɛɛ tura? ¹⁸ Wee tɛ, i nùn mɛm nɔɔbu sariru koosi gisɔ. I n yɛ ma bɛɛ Isireliba kpuro sɔɔra win mɔru ya koo wɔri sia. ¹⁹ Ì n maa yɛ tem mi i wāa mi, i ñ kpɛ i Gusunɔ sã, i gɔsirama bɛsen mi, mi win sãa yee dɛrara wāa. Sa ko bɛɛ tem wɛ. Yen sɔ, sa bɛɛ kanamɔ, i ku Gusunɔ seesi. I ku maa sun seesi i yāku yeru garu bani. ²⁰ I yaayo sanam mɛ Akani wi u wāa Serakin bweseru sɔɔ u tora ye u ka arumani sua ye ba nɛɛ, goo u ku sua. Isireliba kpurowa Gusunɔ u seesi. Domi n ñ Akani tana u gu dɔma te, tora ten sɔ.

²¹ Ye ba gari yi gerua ba kpa, yera Rubeniba ka Gadiba ka sere Manaseba ba wisa ba nɛɛ, ²² Yinni Gusunɔ turowa u wāa. Wiya u yɛ yèn sɔ sa kua mɛ. Isireliba kpuro ba koo maa gia. Sã n Yinni Gusunɔ seesi sa nùn toran na, u ku de sa n wāa. ²³ Sã n maa yāku yee teni bana bɛsen tiin sɔn na, su ka yāku dɔɔ mwaararuginu ko ñ kun mɛ kɛnuginu ñ kun mɛ siarabuginu, Gusunɔn tii u sun siri. ²⁴ Adama yèn sɔ sa tu kua wee, beruma n sun mwa domi sa ñ kī amɛn biru bɛɛn bibun bweseru tu bɛɛgibu sɔ tu nɛɛ, mba n sun mɔɔsine, bɛɛ ka Gusunɔ Isireliban Yinni. ²⁵ Win tiiwa u bɛɛ tem nɔɔ burana, u Yuudenin daaru doke bɛsen suunu sɔɔ. Yen sɔ, sa ñ baa mɔ win sãaru sɔɔ. Kpa a deema bɛsen bibun bweseru ta Gusunɔn sãaru deri bɛɛn bibun sɔ. ²⁶ Yeniban saabuwa sa ka yāku yee teni bana, n ñ mɔ sa kī su tii yākunu kua. ²⁷ Adama sa kīwa ta n sãa seeda bɛsen bibun bweseru ka bɛɛn bibun bweserun sɔ. Kpa tu bu sɔɔsi ma sa ra Yinni Gusunɔ sã ka yākunu. Be kpuro bà n seeda ye wa mɛ, bɛɛgibu ba ñ maa kpɛ bu nɛɛ, bɛɛgiba kun baa mɔ Yinni Gusunɔn sãaru sɔɔ. ²⁸ Baa ñ n saa yeren na ba sun sɔɔwa mɛ, ñ n maa bɛsen bibun bwesera ba sɔɔwa mɛ, ba koo kpī bu bu wisi bu nɛɛ, i

mεerio nge mε besen sikadoba ba yāku yee teni bana nge te ta wāa Yinni Gusunōn sāa yerō, adama ba n̄ tu banε bu ka tii yākunu kua mi. Seedan sōna ba tu bana. ²⁹ Yen sō, i n yē ma sa n̄ gōru doke su Yinni Gusunō seesi kpa su ko naanε sarirugibu win mi, yāku yee tenin sō. Meya sa n̄ maa kī su yākunu ko gam, ma n̄ kun mō yāku yee ten mi, te ta wāa Yinni Gusunōn sāa yee dεerarō.

³⁰ Sanam mε yāku kowo Finεesi Eleasaan bii ka Isireliban guro gurobu ka ben yenu yērobu ba nua ye Rubeniba ka Gadiba ka Manaseba ba gerua, yera ben bwēra kpuna.

³¹ Ma Finεesi u Rubeniba ka Gadiba ka Manase be sōwa u nεε, gisō sa gia ma Yinni Gusunō u wāa ka besε, domi i n̄ n̄n̄ mem̄ nō sariru koosi. Meya win mōru ya n̄ maa wōrimō besε sō yèn berum sa raa mō.

³² Yen biru Finεesi wi, ka Isireliban guro guro be, ba gōsira Galadin di ba wura ba begibu sōwa ye ba nua mi kpuro. ³³ Ye begii be, ba nua mε, ya bu dore. Ma ba Yinni Gusunō siara ba gōru gōsia ba nεε, ba n̄ maa Rubenin bwese kera ye, ka Gadigia ye wōrimō bu ben tem kam koosia. ³⁴ Yen biruwa Rubeniba ka Gadiba ba nεε, yāku yee teni ta sāawa seeda besε kpuron wuswaā ma Yinni Gusunō turowa u wāa.

Ma ba tu yīsiru kā, Seeda.

Yosuen gari dāaki

23

¹ Yinni Gusunō u Isireliba wōra ben yibere be ba ka bu sikerenen nōman di. Ma ba wāa bōri yendu sō sere n̄ ka tε. Yosue u maa tōkō kua gem gem. ² Yera u Isireliba kpuro sokusia ka ben guro gurobu ka ben wirugibu ka ben siri kowobu ka ben tabu sinambu. Ma u bu sōwa u nεε, nε wee na tōkō kua gem gem. ³ I maa wa nge mε Gusunō bεen Yinni u bwese ni i deema mini kua. Wiya u ka bu tabu

kua bɛɛn sɔ̄ u bu kamia. ⁴ Yen biru i wa nge mɛ tem mɛ sa mwa ka mɛ sa ñ mwaabu kpa, na mu bɔnu kua ka tɛtɛ, ma na bwese kɛra baayere yegim wɛ̄. Tem mɛya mu wãa saa Yuudenin di sɔ̄ yari yeru gia n ka girari nim wɔ̄ku ge ba m̀ Mɛditeranɛɔ, sɔ̄ duu yeru gia. ⁵ Tɔn be ba wãa mɛ sɔ̄, Yinni Gusunɔ u koo bɛɛ bu gira kpa ben tem mɛ, mu ko bɛɛgim, nge mɛ win tii u gerua. ⁶ Yen sɔ̄, i tɛmanɔ, i hania koowo kpa i wa i wooda ye mɛm nɔɔwa ye Mɔwisi u yorua tireru sɔ̄ kpa i ku yen gaa gɛɛrari baa fiiko. ⁷ I ku ka bwese tuku ni nu wãa bɛɛn suunu sɔ̄ arukawani bɔke i suana. I ku yiira i nin bũnu sã. I ku maa ka nin yĩsa bɔre. ⁸ Adama i n yɛ ma Yinni Gusunɔ tɔnawa i ko n ka maninɛ nge mɛ i sãa sere ka gisɔ. ⁹ Domi u bwese damginu gira bɛɛn suunu sɔ̄n di. Goo maa sari wi u kpĩa u yɔra bɛɛn wuswaaɔ sere ka gisɔ. ¹⁰ Bɛɛn tɔn turo u koo kpĩ u yibere nɔrɔbu (1.000) go, nge mɛ Gusunɔn tii u nɔ mweɛru kua, yɛn sɔ̄ u ra n wãa ka bɛɛ tabu sɔ̄. ¹¹ Yen sɔ̄ i de i nùn kĩa. ¹² Ì n nùn biru kisi i ka bwese ni nu wãa bɛɛn suunu sɔ̄ nɔ tia kua, i nin wɔndiaba sua kurɔbu kpa nin tii nu bɛɛgibu sua kurɔbu, ¹³ saa ye sɔ̄, i n yɛ ma u ñ maa yibere be giramɔ. U koo dewa ba n sãa bɛɛn yina. Ba ko n bɛɛ wahala m̀ ba n nɔni sɔ̄wa, kpa i gbisuku tem durom meni sɔ̄ mɛ Gusunɔ bɛɛn Yinni u bɛɛ wɛ̄. ¹⁴ Ñ n nen sɔ̄n na, wee na gɔɔ tura. I n yɛ sãa sãa ma nɔɔ mweɛ gee ni u bɛɛ kua, u ni kpuro yibia mam mam. Baa nin teera kun kam kue. ¹⁵ Mɛya i n maa yɛ nge mɛ u nɔɔ mweɛ gee ni yibia mi, mɛya u koo maa kɔsa ye u gerua kpuro ko. U koo bɛɛ go mam mam tem durom mɛ sɔ̄ mɛ u bɛɛ wɛ̄ mini. ¹⁶ Ì n win arukawani ye kusia ye u ka bɛɛ bɔkua kpa i da i n bwese tukunun bũnu yiiramɛ i n sãamɔ, saa yera win mɔru koo se kpa i gbisuku tem durom meni sɔ̄.

Sikemu

24

¹ Yosue u Isireliban bwesenu kpuro menna Sikemu ma u ben guro gurobu soka ka ben wirugibu ka ben siri kowobu ka ben tabu sinambu. Ma ba ben tii tusia Gusunon wuswaa. ² Ma Gusunon Isireliban Yinni u be kpuro sowa saa Yosuen non di u nee, yellu, been baababa ba wa daa te ba mo Efaratin guru. Miya ba binu samo. Ben turowa Tera, Aburhamu ka Nakorin tundo. ³ Ma na been baaba Aburhamu yara saa daa ten bera gon di. Na dera u bosu Kananin tem kpuro so ma na win bibu dabilitas. Na non Isaki ka. ⁴ Ma na maa Isaki Yakubu ka Esau ka. Na Esau Seirin guuru gia we u n mo, adama Yakubu ka win bibu, be, ba dawa Egibiti gia. ⁵ Na Mowisi ka Aroni gora Egibitigibun mi. Ma na Egibitigii be toya kua ka ga maamaakigii ni na kua. Yen biru na bee Isireliba yara min di. ⁶ Ye na been baababa yara min di, ma Egibitigiba bu naa gira ka ben tabu kekeba ka maasabu. Saa ye been baaba be, ba tura nim woku ge ba mo Naa yari, ⁷ miya ba man noogiru sue ma na yam wokuru doke be ka Egibitigibun baa so. Na dera nim wokun nim me, mu Egibitigii be wukiri ba nim diira. Been baababa ba wa ka noni ye na Egibitigibu kua. Yen biru i wo dabinu kua gbaburo. ⁸ Ma na ka bee na Amoreban temo be ba wa Yuudenin guru gio. Ba ka bee sanna, na maa bee bu nomu beria, ma ben tem mu kua begim. Ma na bu kpeerasia been wuswaa. ⁹ Balaki, Siporin bii, Moabun suno, u seewa u ka bee tabu kua. U Balamu Beorin bii sokusia u na u bee borusi. ¹⁰ Adama na yina n Balamun gere swaa daki ma na dera u bee domaru kua, ma na bee wora Balakin nonan di. ¹¹ Yen biru i Yuudeni tabura i tura Yeriko, ma Yerikogibu ka Amoreba ka Feresiba ka Kananiba ka Hetiba ka Girigasiba

²⁴ Ma tɔn be, ba Yosue sɔɔwa ba nɛɛ, Gusunɔ besen Yinniwa sa ko sã, kpa su nùn mem nɔɔwa.

²⁵ Dɔma tera Yosue u ka tɔn be arukawani bɔkua u bu wooda wɛ Sikemu mi. ²⁶ Yen biru u gari yi yorua Gusunɔn woodan tireru sɔɔ ma u kpee bakaru sua u gira dãa bakaru garun nuurɔ mi ba Yinni Gusunɔn kuu bekurugiru gire. ²⁷ Yosue u tɔn be kpuro sɔɔwa u nɛɛ, wee kpee teni ta ko n sãawa besen seeda domi ta gari kpuro nua yi Yinni Gusunɔ u sun sɔɔwa. Ta koo beɛ yi yaayasia kpa i ku ra ka ko naane sarirugibu Gusunɔn sãaru sɔɔ.

²⁸ Ma Yosue u tɔn be yarinasia u dera ben baawure u da win tem mɛ u mwa sɔɔ.

Yosue ka Eleasaa ba gu

²⁹ Yeniba kpuron biru Yosue Nunin bii, Yinni Gusunɔn sɔm kowo u gu. U kuawa wɔɔ wunɔbu ka wɔkuru (110). ³⁰ Ba nùn sika win temɔ Tinnati Serakiɔ Efaraimun guunun bera gia, Gaasin guurun sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. ³¹ Isireliba ba Yinni Gusunɔ sãwawa Yosuen waati ye kpuro sɔɔ ka maa guro guro be u derin waati sɔɔ, be ba yɛ ye Yinni Gusunɔ u be Isireliba kua gesi.

³² Yosefun kuku ni Isireliba ba ka na Egibitin di, ba nu sika Sikemun tem mɛ sɔɔ, mɛ Yakɔbu u dwa Hamɔrin bii Sikemu ka win wɔnɔbun mi, ka sii geesun gobi wunɔbu (100). N deema tem mɛya ba Yosefun bibun bweseru wɛ.

³³ Ma Aronin bii Eleasaa u maa gu ma ba nùn sika gunguru wɔllɔ te ba win bii Finɛesi wɛ. Ta wãawa Efaraimun guunun bera gia.

Bibeli Gusunɔn Gari

The Holy Bible in the Baatonum language of Benin, also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEED/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Jun 2019

00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8